

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanoves i Maristany

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 16 de juny del 1933

SUMARI

A un quart de sis i tres minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Simó i Bofarull sobre la Casa de Correus, de Reus, i la carretera de Reus a Tarragona.

El senyor Lloret s'adhereix al prec relatiu a la carretera de Reus a Tarragona.

El senyor Conseller de Governació recull el primer prec del senyor Simó i Bofarull per a trametre'l al Govern.

El senyor Conseller de Treball i Obres Públiques recull l'altre prec del senyor Simó i Bofarull.

Els senyors Simó i Bofarull i Lloret agraeixen les respostes dels Consellers de Governació i de Treball i Obres Públiques.

Prec del senyor Andreu, al senyor Conseller de Treball i Obres Públiques, sobre els passos a nivell en el terme municipal de Reus.

Resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

El senyor Andreu agraeix la resposta del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Prec del senyor Comorera relatiu a l'actitud d'alguns funcionaris judicials que no volen reconèixer els drets dels Diputats al Parlament de Catalunya.

Resposta del senyor Conseller de Justícia i Dret.

Intervenció del senyor President.

El senyor Comorera agraeix la resposta del senyor Conseller de Justícia i Dret i les paraules del senyor President.

Prec del senyor Ruiz i Ponseti en defensa de l'Escola d'Enginyers Industrials de Barcelona.

El senyor Tallada s'hi adhereix.

Continuació de la interpel·lació sobre política municipal del Govern de la Generalitat.

Intervenció del senyor Fontbernat.

Intervenció del senyor Tallada, per al·lusions.

Rectificació del senyor Vallès i Pujals.

Intervenció del senyor Serra i Moret.

Se suspèn el debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial relatiu a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

El senyor Carreres i Artau defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article 11.

Resposta del senyor Cerezo, per la Comissió.

És rebutjat el vot particular amb els vots a favor de la Minoria de Lliga Catalana.

El senyor Tries de Bes defensa un altre vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article II, rebutjat per la Comissió.

Resposta del senyor Conseller de Justícia i Dret.

Rectificacions del senyor Tries de Bes i del senyor Conseller de Justícia i Dret.

És refusat l'altre vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article II, amb el vot a favor dels Diputats de la dita Minoria.

El senyor Vidal i Guardiola defensa una esmena de la Minoria de Lliga Catalana a l'article II, que rebutja la Comissió.

Resposta del senyor Cerezo, per la Comissió.

Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Cerezo.

Intervenció del senyor Abadal.

És rebutjada l'esmena de la Minoria de Lliga Catalana a l'article II, amb els vots a favor dels senyors Diputats de la dita Minoria.

Es dona compte d'una altra esmena de la Minoria de Lliga Catalana al mateix article II.

La Comissió la rebutja.

El senyor Vallès i Pujals demana que se suspengui el debat i que se li reservi la paraula per a la sessió de dimarts.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a dos quarts de nou de la vetlla.

S'obre la sessió a un quart de sis i tres minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany, Vice-president primer de la Cambra.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Governació.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

La casa de Correus de Reus i la carretera de Reus a Tarragona

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Senyors Diputats: Breus paraules per a adreçar un prec al Govern, en aquests moments el digníssim representant del mateix que figura en el banc roig, i també a la Mesa perquè el trasmeti al Govern, en el sentit de sol·licitar recolzi amb la seva valiosíssima influència, unes gestions que els Diputats per l'exprovíncia de Tarragona, han vingut fent fins ara sense haver assolit en el curs de les mateixes el més petit èxit. Aquestes gestions versen sobre dues matèries d'una gran importància. Serveis encara no traspassats i un d'ells no traspassable. Si el Govern de Catalunya, el qual suposo que està informat de la necessitat d'aquests dos casos a què vaig a referir-me, recolza les nostres gestions, sens dubte obtindrem el resultat necessari perquè siguin remeiats.

Un d'ells és la construcció de la casa de Correus de Reus. L'any passat es va publicar una Llei

facultant al Govern per a gastar 10 milions i mig de pessetes per a construir dotze cases de correus, dotze dividides en dues sèries, i a la primera sèrie hi havia la de la ciutat de Reus. A primers d'aquest mes s'ha publicat un Decret que era necessari per a l'aclariment d'aquella Llei, en el sentit de què així com aquella Llei assenyalava una xifra global que és la que ja he esmentat, per totes les cases de correus a construir, aquest Decret ve a solventar la dificultat per a l'exercució de la Llei assenyalada, o sigui el que fos una sola quantitat numèrica de pessetes per totes les cases, i ve a dir que aquesta quantitat es distribuirà d'acord amb la importància i les necessitats dels serveis de cada casa a construir.

(Entra a la Cambra el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.)

Això vol dir que havent l'Ajuntament de Reus donat el solar a l'Estat — cessió inscrita ja en el registre de la Propietat a favor de l'Estat — i tenint el servei de correus un personal competíssim i molt actiu, però insuficient per a la tasca que ha d'atendre, i estant instal·lat el servei en un local que si la paraula fos reglamentària diria que és denigrant pel servei mateix, ja que el públic es veu obligat a situar-se en un lloc infecte i indecorós per un servei públic obligant al personal a treballar en males condicions. L'atenció del meu prec permetria un augment de personal i beneficiaria els estaments de Reus i s'aconseguiria no solament una casa de correus com mereix Reus, sinó una millora en el servei.

Jo interesso del Govern, doncs, que faci la mercè de recolzar prop de la Sots-secretaria de Comunicacions per tal que Reus sigui la primera ciutat que vegi aquestes necessitats satisfetes.

I el segon punt del meu prec és que el Govern

pugui recolzar les ja incomputables gestions fetes en el Ministeri d'Obres Públiques per tal que es repari d'una manera definitiva la carretera de Reus a Tarragona.

La carretera de Reus a Tarragona, excepte el tros de València a El Grau i alguns dels extraradis de Barcelona, és tal vegada la que té un tràfic més intens de la Península. Tots els senyors Diputats saben — i esmentar-ho jo aquí seria ofendre'ls, perquè sé l'interès que es prenen per les coses del país — que tot el tràfic del Port de Tarragona, el mateix d'importació que el d'exportació, es fa per aquesta carretera.

Nosaltres hem procurat oposar-nos a les reparacions, a les malament nomenades reparacions que es venien fent anys enrera, de 60,000 i 55,000 pessetes, perquè era com si es tirés el diner al fons de la mar. Allí veiem dotze quilòmetres de carretera d'un tràfic formidable, arranjades inclús amb afermats especials, però que era com si es tirés sal i s'hi encastés una pedra, perquè el recorregut esdevenia molt aviat intransitable, i avui ja fa més de sis mesos que no es pot transitar per aquella carretera, a l'extrem de què tots els vehicles pesats han de fer el tomb per la carretera de Vilaseca, la qual, dintre de pocs mesos, estarà també intransitable.

S'han fet tres Projectes a instàncies nostres per a reparar aquella carretera: un d'afermat, amb rec enquitranat profund, un d'adoquinat i un altre de mosaic. Tots aquests Projectes estan aprovats però no surten a subhasta, és, com si diguéssim, l'infern — pels que hi creuen — que diuen que està empedrat de bons propòsits, però la pedra no es veu enlloc. La carretera de Tarragona a Reus està empedrada de plans i expedients. I es tracta, senyors Diputats, d'evitar l'aïllament de Reus amb el Port de Tarragona.

Ara que ve el Ministre d'Obres Públiques tal vegada seria interessant que se'l portés a fer un raid de turisme i si no ho confonia amb unes muntanyes russes es convenceria de què és una cosa que no s'ha demanat per luxe, sinó atenent a una necessitat vital, i aquelles comarques agrairan — com jo ho agraeixo ja en nom d'elles al Govern de Catalunya — tot el que es faci en el sentit que acabo d'exposar, i penso que l'amic Lloret podrà recolzar amb la seva autoritat aquest prec que faig al Govern i que espero confiadament veure atès.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET: Solament per a fer meves les paraules del senyor Simó i dir-li que els esforços que ha fet la ciutat de Reus i tota la seva comarca per a contribuir a l'arranjament d'aquesta carretera van correspostos també per l'Ajuntament i les entitats tarragonines, les quals veuran amb satisfacció que el Govern de la Generalitat pren cartes en aquest assumpte per tal de veure si és possible remeiar aquest estat de coses.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a contestar en nom del Govern — tota vegada que

em trobava sol en el banc roig quan el senyor Simó i Bofarull feia el prec — que he escoltat amb molt d'interès la seva demanda i que aquest mateix interès sap que el portaré dintre el Consell de Govern perquè es faci seu el prec del senyor Simó i Bofarull i per tal que la ciutat de Reus vegi satisfets els seus legítims anhels.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Moltes gràcies.

El Sr. CONSELLER d'Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Obres Públiques.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: Respecte al prec i pel que fa referència a la carretera de Reus a Tarragona, jo dec dir al senyor Simó i Bofarull i al senyor Lloret que ja en el mes de març alguns Diputats — que en aquest moment no recordo els noms — d'aquelles comarques i potser entre ells hi havia el senyor Simó, i l'Associació d'Iniciativa de Reus, m'havien pregat que jo gestionés prop del Ministeri d'Obres Públiques l'arranjament d'aquella carretera. Jo vaig fer les gestions que vaig creure pertinents i en el mes d'abril l'Associació d'Iniciativa em comunicava: «la seva autoritzada veu era de creure que havia tingut ressò, per quan hem llegit a la premsa l'anunci d'una consignació per a millorar l'Estat aquelles carreteres.»

El que acaben de manifestar els senyors Simó i Bofarull i Lloret porten al meu convenciment que si en realitat s'ha gastat alguna quantitat per aquella carretera no ha estat la que consideràvem tots d'una urgència extraordinària, però he de dir que ara, després de les manifestacions del senyor Simó i Bofarull i del senyor Lloret, jo tornaré a insistir prop del Ministeri d'Obres Públiques fent remarcar la urgència de l'arranjament d'aquesta carretera.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Per a agrair als senyors Consellers de Governació i Obres Públiques l'admirable acollida que han dispensat al prec que he formulat.

Respecte a l'extrem de la quantitat que varen veure consignada els elements del Sindicat d'Iniciativa per a arranjament de la carretera de Tarragona, es tracta d'una confusió de concepte per part d'aquells benemèrits ciutadans, ja que fa referència a la quantitat que anualment es destina a la conservació de la xarxa de carreteres i no a la secció de Reus a Tarragona, que és d'una importància financera tal que si s'hi destinés tota la quantitat consignada a conservació, no seria suficient per atendre'l, de manera que la quantitat alludida no feia referència a aquesta carretera.

A aquesta carretera l'any passat s'hi va fer un petit simulacre d'arranjament, que van ésser 60,000 pessetes llençades al mar. El Pressupost definitiu puja a 2.700,000 pessetes, i la quantitat per a tota la «província», eren 700,000 pessetes que encara era superior a l'any passat. De manera que agraeixo totes les gestions que havíem nosal-

tres reconegut que s'han fet gràcies al senyor Conseller d'Obres Públiques sobre el cas concret d'aquesta carretera. Nosaltres esperem que insistirà com ha promès, i crec que aquesta vegada sí que tindran eficàcia les seves gestions.

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET: Per a donar les gràcies al senyor Conseller d'Obres Públiques per l'acolliment que ha fet al nostre prec i perquè pugui recolzar més la seva gestió, que també depèn únicament i exclusiva del Ministeri d'Obres Públiques; li diré que el cap d'Obres Públiques de Tarragona ha fet ja un Projecte amb una activitat, amb un zel i competència grans. Nosaltres ho hem de reconèixer; ve treballant en aquest Projecte fa més de dos anys. I res més, sinó agrair la bona voluntat i l'interès del senyor Conseller d'Obres Públiques per a resoldre aquesta qüestió.

Els passos a nivell en el terme municipal de Reus

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: Breus paraules per a dirigir un prec al senyor Conseller d'Obres Públiques per tal de fer-li notar una anomalia que ha ocorregut en el terme municipal de Reus amb l'aplicació de l'autorització a la Companyia del Nord per a suprimir els guardes en els passos a nivell. Aquesta disposició, segons informe que m'ha facilitat l'enginyer municipal de Reus, permet a la Companyia del Nord suprimir els guardes dels passos a nivell sempre que hi hagin almenys cent metres de carretera recta, perquè els vianants i els vehicles que passessin per aquella carretera tinguessin temps de veure si baixa cap tren. Tot això la Companyia del Nord ho ha fet d'una manera capriciosa, dintre del terme municipal de Reus, i ha suprimit dos, tres o quatre passos a nivell en llocs en els quals hi ha corbes, on els automòbils i carruatges no tenen temps per a veure si baixa algun tren, i constitueix un perill si a això no s'hi posa esmena.

Per això jo, recolzant un prec que em va fer ahir l'Alcalde de Reus, a instància precisament de tot el Consistori, em dirigeixo al senyor Conseller d'Obres Públiques preguntant-li que vulgui interessar-se prop de la Companyia del Nord, que si bé se l'ha autoritzada per a suprimir alguns guardes en els passos a nivell, no deu abusar d'aquesta autorització, i que per unes economies no tregui guardes dels llocs que poden constituir un perill per a la gent que pel seu treball o per les circumstàncies que siguin, es veu obligada a passar per aquests passos a nivell.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: Ja sap el senyor Andreu que actualment nosaltres sobre aquests assumptes no hi tenim encara cap autoritat; per tant, tota la

nostra gestió no pot ésser més que de prec sobre aquests organismes. No obstant, jo li prometo que posaré tota la meua voluntat i tot el valor que pugui tenir el meu càrrec al servei d'aquest prec, perquè entenc, precisament, que els passos a nivell han de tenir unes majors garanties que no han tingut fins avui, no sols suprimir-los, no tan sols deixar que siguin desmollorats encara, sinó que hem de procurar posar-hi totes aquelles coses que siguin una major seguretat per al vianant.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.)

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Per a agrair les manifestacions del senyor Conseller i dir que ja em constava que l'única acció que pot fer ell és la de prec adreçat a la Companyia del Nord; però com que precisament en una altra ocasió vaig fer un prec a la V. S., també per un afer de la Companyia del Nord, i la indicació vostra fou immediatament acceptada per la Companyia, que va esmenar el tort que havia fet, jo us prego que insistiu fent aquest prec en aquesta ocasió, i per tal de facilitar el poder-lo fer, us concretaré que els passos a nivell més importants són el de la partida de Vellicens i Mas d'Iglésies. Així, en trametre aquest prec a la Companyia, podeu fer-ho d'una manera concreta i categòrica.

Els drets dels Diputats al Parlament català

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: He de parlar d'una qüestió que afecta el prestigi del Parlament i potser la seguretat personal dels seus membres. Dies després del 10 d'agost de l'any passat, jo vaig publicar un article a *Justícia Social*, periòdic òrgan de la Unió Socialista de Catalunya. En aquest article, fent comparació de textos, jo arribava a la conclusió de què el senyor Lerroux era el pare espiritual de la «Sanjurjada». Naturalment, aquesta conclusió no va ésser acceptada pel senyor Lerroux, i es va querellar contra mi per injúria i calúnnia. Quan jo era Diputat va tenir lloc la conciliació al Jutjat municipal de Sant Gervasi. Naturalment, jo, en la conciliació, vaig dir que em semblava que en aquell article havia dit la veritat — i encara m'ho sembla ara en aquest moment —, i va acabar la conciliació d'aquesta manera. Un mes i mig després rebia una citació del Jutjat. El Secretari era el senyor Comas, em sembla, i el Jutge crec que es diu Fernández Peña, Fernández Pérez o una cosa semblant. En la primera citació jo vaig concórrer-hi sense valer-me de la meua qualitat de Diputat. Vaig dir en la declaració que em reconeixia l'autor d'aquell article i que acceptava, naturalment, les conseqüències, perquè aleshores també, com en la conciliació, continuava creient que l'afirmació aquella meua era certa i era honesta. Per a avui havia rebut jo una altra citació de la mateixa Secretaria i del mateix Jutjat, i aquest matí jo hi he anat ja amb el propòsit de fer valer la meua condició de Diputat i que el Jutge se servís tenir en compte aquesta qualitat de Diputat i dirigís aquí al Parlament, si volia processar-me, la petició

de suplicatori. I en quant jo m'he presentat allí i he fet conèixer al Jutge, personalment, la meua condició de Diputat al Parlament de Catalunya, el senyor Jutge, en un to una mica inacceptable, m'ha replicat: «Para mí no hay más Diputados que los de las Cortes Constituyentes.» Naturalment, començada ja la conversa en aquest to, comprendran els senyors Diputats que allò que ha seguit no podia ésser millor. Li he dit aleshores que jo era Diputat també, encara que ell no reconeixés més que una categoria de Diputats. Ampliant el seu pensament, m'ha dit que, no dient la Constitució de la República, que els Diputats regionals tenen l'immunitat, per a ell no en tenien. Li he fet veure que hi havia un Estatut de Catalunya, que aquest Estatut de Catalunya és una Llei de la República i que en aquesta Llei de la República es parla de les immunitats dels Diputats al Parlament de Catalunya. Aquell bon senyor tampoc això ho ha acceptat i ha replicat amb el seu to de sempre que: «Las Leyes de excepción no pueden violentar — em sembla que ha dit — las Leyes generales.» Jo aleshores li he fet observar què és el que volia entendre per Llei d'excepció, perquè una Llei dictada pel Parlament de la República és una Llei general, encara que solament interessi un tros del territori peninsular; que, per tant, per a nosaltres, aquí a Catalunya, i estem a Catalunya — li he fet observar això perquè semblava que ell no ho sabia —, que aquí a Catalunya l'Estatut és una Llei de caràcter general i que, a més d'ésser una Llei de caràcter general, és una Llei fonamental de la Catalunya d'avui i que per a nosaltres tenia tot el valor. I així ha anat continuant. Jo m'he mantingut en el meu dret, i el senyor Fernández Peña o Fernández Pérez s'ha mantingut en la seva hostilitat. Ha acabat la conversa amb el Jutge d'aquesta manera. Llavors jo m'he tombat cap el Secretari i li he dit: «Li prego que prengui aquestes paraules que he dit i que les faci constar en català, perquè ja que es porten les coses a aquest extrem, jo ara faré valer el meu dret i vull que constin en català. Vull que consti en català que sóc Diputat i que, per tant, en aquest moment jo no vull entrar en més detalls d'aquest procés que es vol fer.» La meua sorpresa ha estat extraordinària, perquè el senyor Secretari, que és català, almenys de naixença, — que no vol dir que sigui bon català —, no ha volgut prendre'm declaració en català; s'hi ha negat rodonament i m'ha dit, encara, que jo parlés i que ells traduïrien i que llavors ell signaria per mi. Jo he dit, doncs «passint-ho bé. Jo no declaro, ni signo res i marxo». I me n'he anat, potser més aviat del que devia, perquè ja estava a punt de perdre el control dels meus nervis, i és segur que si em quedo uns minuts més, l'escena, que ja era una mica picada, ho hauria estat excessivament, i per propi decòrum i per decòrum del Parlament he callat en sec i me n'he anat. Després he sabut que el senyor Fernández Pérez o Fernández Peña, en sortir jo, en veu alta, ha amenaçat en detenir-me. Sembla que la gent que hi havia allí al costat d'ell l'han fet desistir d'aquesta mesura una mica dictatorial, i sembla també que altres Consells de funcionaris superiors del propi Palau de Justícia també l'hauran convençut de què la detenció no procedia, o que, almenys, crearia per a ell una situació extremadament delicada.

Aquest és, senyors Diputats, el cas concret, una relació esqueta dels fets succeïts. Vol dir que el

prestigi del Parlament està completament en entredit; vol dir que hi ha a Barcelona representants de la Justícia que senten un menyspreu profund per les coses de Catalunya i per la pròpia República, perquè si això que m'ha succeït a mi avui no tingués altra importància que la merament personal, jo no en parlaria pas aquí; no és la qüestió personal la que dóna valor a aquesta qüestió, és el que hi ha per sobre d'aquesta qüestió personal; és perquè he vist clarament que aquell Jutge, vell, sord materialment i espiritualment, és un home que en mi ha vist un representant d'una Catalunya que ell no pot admetre, que ell no pot comprendre com a resultància d'una República que li repugna, puig no s'explica d'altra manera l'actitud d'aquest bon senyor.

I és contra això, pel prestigi del Parlament de la Catalunya autònoma i de la pròpia República, que porto aquesta qüestió aquí perquè els senyors Diputats se'n facin càrrec i vegin què és el que cal fer. S'ha parlat molt en el curs de la Llei agrària que estem discutint en aquest Parlament del prestigi de la Justícia i de la Magistratura, de la justícia o de la injustícia dels atacs que aquí s'han fet no contra la Justícia en abstracte, sinó contra els que són els seus representants, i heus ací que ara es presenta un cas concret per a concloure qui és el que tenia més raó en aquest Parlament, en aquests debats que hi han hagut aquí, i qui és el que té raó també en voler que en aquestes qüestions d'ordre trascendental que es plantegen en el camp de Catalunya no hi intervingui la Magistratura, aquesta que es pot llençar a aventures d'aquest ordre que acabo d'explicar, o bé homes que siguin com nosaltres i vegin les coses humanament i no darrera d'un d'odis.

I poques paraules més: espero que tant els senyors Diputats, com el senyor Conseller de Justícia i Dret aquí present, sabran aclarir d'una vegada aquesta situació sobre aquesta qüestió. Jo entenc i afirmo que el Parlament de Catalunya, pel seu propi prestigi, prestigi davant dels homes que l'han elegit i pel prestigi davant de la Constitució de la República espanyola, no pot permetre que aquesta situació duri ni un minut més; que el Parlament surti en defensa dels seus drets i que aquesta actitud d'enemistat, de menyspreu — perquè és això el que més feix —, de menyspreu contra les institucions autònomes, de certs representants de la Justícia, acabi d'una vegada, encara que algun Jutge d'aquests que representen la vella mentalitat, la vella moral i que no volen acostumar-se a les modalitats del nou règim, puguin ésser eliminats d'una Magistratura que ha d'ésser més digna que no pas aquests senyors. Espero que la situació personal d'aquest Diputat que no és sol en aquesta Cambra, perquè hi han altres senyors Diputats que es troben en aquesta Cambra, mereixerà la deguda atenció del senyor Conseller de Justícia i Dret, el qual espero ens dirà què és el que s'ha de fer contra aquesta situació de menyspreu pel Parlament de Catalunya.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: Verament la relació de fets que acaba de fer-nos el nostre digne company senyor Comorera ens posa davant una situació que no és

de caràcter personal, sinó que pòt afectar al decòrum del propi Parlament. Jo no tinc més remei que acceptar com a verídiques les coses que ens ha explicat el senyor Comorera. Jo el tinc per un cavaller i el considero amb prou serenitat i prou honradesa de judici per haver-nos exposat aquí totes les coses tal com ell les ha presenciades. Però jo seria un home lleuger si acceptava com a única aquesta relació. El senyor Comorera em farà l'honor de comprendre que no dubto d'ell, però que havia de sentir les dues parts abans de prometre una resolució. Jo m'he assabentat d'aquest conflicte avui, quan he vingut aquí a la tarda, i ràpidament pels pocs mitjans d'informació que jo he tingut, he tractat de veure si trobava la manera de fer una relació del cas esdevingut. La relació que se m'ha donat es conforma absolutament amb la que ens ha donat el senyor Comorera; però en aquesta relació se m'hi han afegit altres coses que el senyor Comorera no pot saber, que estan fora del seu coneixement i de la seva apreciació, perquè no han passat davant d'ell, sinó que han passat per exemple davant el President de l'Audiència, i jo desitjaria que em deixessin un terme, d'hores si volen, perquè jo pugui completar la meua informació i llavors prendre una determinació definitiva. Però jo ja dic per endavant que aquí haurem de distingir dues coses que són totalment diferents: hi ha les resultàncies d'un incident personal i l'existència d'una mala voluntat, d'una mala interpretació o de sentiment de les coses de Catalunya, per part d'un funcionari judicial.

El Sr. COMORERA: Es evident, això.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: En això, nosaltres, en aquest moment és difícil que hi poguem fer gran cosa. Però hi ha un altre punt que és el que ens interessa a tots i aquest és el que interessarà també al Parlament i per aquest jo no em limitaré a actuar com a Conseller de Justícia i Dret, sinó que jo em remetré a l'alta personalitat del President del Parlament, perquè en el cas de què es constati efectuada una injúria contra un membre del Parlament, ell, en nom de tots, surti en defensa del decòrum del Parlament de Catalunya.

Jo estimo que tots els Jutges, no d'aquí Catalunya, sinó de tot arreu d'Espanya, tenen el deure d'aplicar les Lleis del Parlament català, com a Lleis de la República. Nosaltres hem fet una Llei, hem fet un Estatut Interior, i aquest Estatut Interior l'han de respectar i l'han de complimentar i l'han d'obeir tots els Tribunals de Justícia.

Si hi ha algun Jutge que té un escrúpol, la Constitució li diu què ha de fer per a resoldre aquest escrúpol, i es pot acollir a la Constitució. La Constitució en el seu article 100 diu: «Cuando un Tribunal de Justicia haya de aplicar una Ley que estime contraria a la Constitución, suspenderá el procedimiento y se dirigirá en consulta al Tribunal de Garantías Constitucionales.» Si aquest Jutge ha considerat que la Llei que hem fet aquí per a tractar de la immunitat parlamentària, és una Llei anticonstitucional, ha de suspendre el procediment i ha d'enviar la seva consulta al Tribunal de Garanties Constitucionals, i quan aquest hagi evacuat la consulta, segons aquest hagi manat, ell haurà d'obrar. Però no hi ha cap

Jutge ni Tribunal de la República que tingui dret a oposar-se, a negar-se al compliment d'una Llei del Parlament català, perquè ell simplement cregui que és anticonstitucional, passant-hi pel damunt, com si aquesta Llei no existís. Aquesta és la teoria que jo exposo i que jo crec que mereixerà l'aprovació de tots els senyors Diputats i que estic disposat a mantenir-la, costi el que costi, amb tota la força del Parlament i de la Generalitat de Catalunya.

De manera que distingim aquestes dues coses. L'incident personal planteja una qüestió d'impertinència que, avui per avui, no tenint nosaltres el traspàs dels serveis de la Judicatura, no ens permeten una intervenció directa, però si hi ha aquí un Tribunal, sigui el que sigui, que ha deixat de complir les Lleis de Catalunya i no ha fet allò que li mana la Constitució, nosaltres amb tot el dret que l'Estatut i la Constitució de la República i la nostra Llei i la dignitat i decòrum del nostre Parlament exigeixen, haurém d'acudir a fer-la respectar. Això en quant a la immunitat parlamentària. En quant al dret que tenia el senyor Comorera de fer la seva declaració en català, jo estic absolutament conforme, no solament en respectar aquest dret, sinó en fer-lo complir. Tots els ciutadans de Catalunya tenen dret a declarar davant dels Tribunals de Justícia en la nostra llengua, i això ens ho reconeixen les Lleis de la República i el nostre Estatut, i per Jutge que es sigui i per antipatia que es tingui a la causa i a les coses de Catalunya, no tindran més remei que respectar-lo. I jo, sense voler dir que pugui donar testimoni de coses que només han arribat a mi d'aquesta manera sumària que he exposat abans, tinc entès que amb la meua manera de considerar aquest punt hi estan completament d'acord altres autoritats de la Justícia que ja deuen haver deixat sentir la seva veu i la seva opinió en aquest sentit.

No tinc res més a dir, senyor Comorera; no tinc res més a dir, senyors Diputats. Jo recabo per a això el despullament a tots de les nostres opinions polítiques. Ha estat ofès un membre del Parlament català. Si a més de l'ofensa personal hi ha hagut la injúria del no aplicar la Llei del nostre Parlament, el Parlament català en la representació del seu President, i jo m'atreveixo a dir, el Conseller de Justícia en nom del Consell de la Generalitat, usaran de tot el poder que tinguin per a obligar a què aquesta injúria es rectifiqui i no es torni a produir més. (Molt bé!)

El Sr. PRESIDENT: No ha d'existir cap mena de dubte de què el President de la Cambra, fent-se ressò de les paraules que aquí s'han pronunciat, empararà sempre, dintre i fora del Parlament, les prerrogatives i els drets dels senyors Diputats, en el ben entès de què tots els senyors Diputats usen d'aquestes prerrogatives i d'aquests drets, ajustant-se al càrrec que ostenten i a la promesa que han prestat davant la Cambra. El President de la Cambra empararà als senyors Diputats, dintre i fora d'aquí, perquè cal que sàpiguen els qui ho ignoren, que hi ha un Parlament a Catalunya que funciona amb la plenitud de la seva sobirania, dintre del que permeten les nostres Lleis. (Molt bé!, en tota la Cambra.)

El Sr. COMORERA : Demano per parlar.
 El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA : Només que per agrair al senyor Conseller de Justícia i al senyor President, les paraules que han pronunciat. Naturalment, no calia esperar-ne d'altres, perquè tots coneixem la seva convicció democràtica, el seu contingut substantiu de catalans i el seu amor a les coses de Catalunya, i no és d'estranyar doncs que ells s'hagin posat d'aquesta manera en defensa del Parlament i dels seus drets.

Naturalment, que el cas personal és el que menys ha d'interessar. Interessa per damunt de tot la qüestió del cos, allò que interessa al propi Parlament, perquè si aquesta mediatització, si aquest menyspreu d'altres organismes, més o menys aliens a les coses de Catalunya, no el poguéssim deturar, no el poguéssim corregir, evidentment que l'autoritat d'aquest Parlament davant de Catalunya restaria tan minimitzada que pràcticament no podria fer absolutament res.

Acabo, repetint només el meu agraïment al senyor Conseller de Justícia i al senyor President per les seves paraules.

En defensa de l'Escola d'Enginyers Industrials, de Barcelona

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI : Senyors Diputats : Fa alguns dies desitjava dirigir un prec al senyor Conseller de Cultura, i en vista de la seva absència i de què es tracta d'un assumpte relativament urgent, em permeto dirigir-lo en aquest moment a la Mesa per a què es serveixi trametre'l al senyor Conseller de Cultura.

Es tracta d'una ordre apareguda el dia 4 d'aquest mes a la *Gaceta de Madrid*, del Ministeri d'Instrucció Pública, i que fa referència als examens d'ingrés a les escoles d'Enginyers industrials. Es senta el principi en aquesta ordre de la limitació del nombre de places possibles com a alumnes de les escoles d'Enginyers industrials. Aquest principi de la limitació del nombre de ciutadans que poden cursar els estudis en un establiment oficial, és un assumpte que ha estat discutit llargament a tot el món, que no hi ha acord encara en el que fa referència a les facultats universitàries, que és objecte de llargues discussions, però que jo no sabia que s'hagués discutit encara en el que fa referència a la preparació de tècnics per a la Indústria. Ha cabut l'honor al Ministeri d'Instrucció Pública de Madrid, de començar la limitació d'estudiants per aquests elements, els tècnics directius de les indústries, que són dels que mai en sobren i sempre en falten a tots els països civilitzats o que van augmentant la seva civilització.

En el cas particular d'aquesta ordre del Ministeri d'Instrucció Pública a què faig referència, es parla de què es limita aquest nombre d'alumnes a les escoles d'Enginyers industrials en vista d'una estadística anterior i de les necessitats de la indústria nacional. És molt saber, per part dels que han dictat aquesta ordre, que les necessitats de la indústria nacional demanaran d'aquí a sis anys la limitació

del nombre d'Enginyers industrials. És saber tant, que és desconèixer en absolut les possibilitats que pugui tenir el país de resoldre la crisi econòmica, perquè si avui hi ha un nombre important d'Enginyers industrials que no troben feina, és també veritat que hi ha un nombre important de tota mena de treballadors que no troben feina en el seu ofici, i una cosa és conseqüència directa de l'altra. Però jo no hauria portat aquest prec al nostre Parlament, perquè reconec que el nostre Conseller de Cultura no podria fer-hi res amb caràcter general, si l'Ordre a què faig referència no portés una segona part que és altament irritant per a la nostra Escola d'Enginyers Industrials.

En establir la limitació d'alumnes, s'estableix amb caràcter general per tot Espanya, però es fa un repartiment entre les tres escoles que hi ha distribuïdes al país, que són a Madrid, a Bilbao i a Barcelona, i és curiós veure el fonament de la distribució, perquè diu l'Ordre del Ministeri : «Estudiadas todas las necesidades que sienten tanto la industria nacional como el Estado en el orden de actividades en que se precisa el ejercicio de la profesión de ingeniero industrial, y tenidas en cuenta las estadísticas que señalan los números de aspirantes que han solicitado permiso de ingreso en el último trienio, este Ministerio, de acuerdo con los preceptos citados, se ha servido disponer que el expresado cupo sea el siguiente : para la Escuela de Ingenieros industriales de Madrid, veinticinco, para la de Barcelona, veinte ; para la de Bilbao, quince.»

Es a dir, que volent establir una certa proporcionalitat entre la potencialitat industrial de les diferents regions, resulta que la potencialitat industrial màxima d'Espanya, resideix a Madrid, després ve Barcelona i en tercer lloc ve Bilbao. Aquest és un principi que els aspirants a estudiants d'enginyers de l'Escola de Barcelona no el podran acceptar de cap de les maneres, i en els moments en què s'està parlant d'autonomia universitària, en els moments en què si s'estructura bé l'autonomia universitària, haurà de procurar-se que la futura Universitat inclogui tots els estudis superiors de la nostra terra, incloent-hi, naturalment, els d'Enginyeria i Arquitectura, seria perillosíssim acceptar per endavant una limitació de treball per aquestes escoles nostres, i és en aquest sentit que jo prego al nostre Conseller de Cultura, que es dirigeixi al Ministeri d'Instrucció Pública per a fer-li veure que aquesta ordre que han donat és, a més de mancada en absolut de fonament teòric en caràcter general, constitueix una ofensa greu per a la nostra Escola d'Enginyers industrials i, per consegüent, que si no és retirada l'Ordre amb caràcter general, ho sigui quan menys en allò que fa referència a l'Escola d'Enginyers industrials de Barcelona. Res més.

El Sr. TALLADA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA : La meua professió crec que m'obliga a sumar les meves paraules a les que acaba de pronunciar el meu amic Ruiz i Ponseti, i l'únic que li diré, si ell no es molesta — i sap que venint de mi no ha de molestar-lo — és que l'únic que m'ha estranyat és que sigui d'un socialista

que vinguin aquestes manifestacions, perquè formen part d'aquell intervencionisme i d'aquella economia dirigida que tanta simpatia té entre ells.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Ja en parlarem!

El Sr. TRIES DE BES: Es decretat per un socialista, el senyor de los Rios!

El Sr. PRESIDENT: En absència del senyor Conseller de Cultura, la Mesa li transmetrà el prec.

Continuació de la interpel·lació sobre política municipal del Govern de la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fontbernat.

El Sr. FONTBERNAT: Senyors Diputats: En la intervenció feta pel senyor Vallès i Pujals no hi podia faltar com una mena de tractat de geografia, — va dir tants noms! — que no podia faltar-ne un del qual jo hagués de parlar-ne: Esparraguera.

Senyor Vallès i Pujals, Esparraguera encara que a la V. S. li semblí poc que un dia es matés a una persona així com així per coses de baralla de campanar, a nosaltres ens va semblar, tanmateix, quelcom molt important. L'Alcalde d'Esparraguera, senyor Vallès i Pujals, és de l'Esquerra, figuri's! Jo personalment li agraeixo que vostè s'hagi posat a defensor de tots aquests caiguts, que vostè s'hagi posat a defensor de tots aquests Ajuntaments, de tots aquests Alcaldes que la mà de ferro del nostre digne Conseller de Governació ha apretat tan fort que sembla que no n'ha deixat ni mica. Però, veu?, nosaltres des d'aquests bancs li hem d'agrair que vostè defensi l'Alcalde d'Esparraguera, perquè és de l'Esquerra; doncs, li agraim que el defensi i li desitjaríem molta sort i que l'Alcalde d'Esparraguera, que és de l'Esquerra, tornés al bon camí i que una altra vegada pogués tenir la vara ben forta i ben alta com tots desitjaríem.

Però, senyor Vallès i Pujals, l'Alcalde d'Esparraguera, malgrat que fos un amic nostre, nosaltres hem de fer-lo passar per l'adreçador, i aquest adreçador jo ara li explicaré quin és. Em sap greu que el meu amic senyor Sol no estigui aquí, doncs, un dia parlàvem de caciquisme, i parlant de caciquisme jo volia parlar, precisament, d'Esparraguera, d'aquell caciquisme industrial, d'aquell caciquisme que es presenta quan les eleccions, no amb la compra de vots, però sí que davant dels Col·legis hi ha uns senyors, una mica equívocs, amb unes gorres potser una mica massa tortes, i amb uns mocadors al coll potser una mica massa forts, que estan allí, que vigilen qui vota, i qui no vota i que al dia següent els donen el comiat en la fàbrica o al taller que treballen, que aquest és aquell caciquisme que jo volia dir al senyor Sol.

L'Alcalde d'Esparraguera, en una certa ocasió en què hi hagué una vaga a Esparraguera en la fàbrica del senyor Sedó — el senyor Sedó abans correligionari de vostès, i ara correligionari del senyor Lerroux... (*Rialles i rumors.*)

El Sr. FRONJOSA: Es igual.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: En teníem

tants de correligionaris que ara no els tenim! (*Diversos senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana pronuncien paraules que no arriben clarament.*)

El Sr. FONTBERNAT: Què hi fa això! El caciquisme d'un costat o de l'altre sempre és el mateix; el que li puc dir és que segurament el senyor Sedó no serà mai correligionari meu. Això gairebé li ho puc assegurar.

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: No ho digui massa alt! No digui mai «d'aquesta aigua no beuré»!

El Sr. FONTBERNAT: El senyor Sedó no serà mai correligionari meu.

L'Alcalde d'Esparraguera, en una certa ocasió, ja va mancar als seus deures. Aquest senyor, en lloc d'estar-se al costat dels obrers d'Esparraguera que l'havien portat a l'alta magistratura de l'Alcaldia, es posà al costat del senyor Sedó, i ja aquesta vegada tot el poble d'Esparraguera assenyala aquell home amb el dit, i nosaltres ens el varem mirar ja de lluny, i varem dir: «Heus aquí un altre que se'n torna blanc! Es tan fàcil tornar-se blanc, i heus aquí un que se n'està tornant de blanc!»

Varen passar moltes coses a Esparraguera; no les he d'explicar aquí, perquè tots els senyors Diputats saben el que va passar-hi; però sí una cosa molt greu, i és que l'Alcalde d'Esparraguera, un dia que hi havia un mort al carrer, no va tenir aquell coratge que ha de tenir un home que exerceix l'autoritat, no de fer-se responsable d'aquell mort, però d'intentar a veure el que es podia fer perquè a aquell poble tornés a néixer la pau, perquè a aquell poble no passés almenys res més, perquè no hi haguessin més morts. I l'Alcalde d'Esparraguera, home de l'Esquerra que el senyor Vallès i Pujals defensa, en virtut d'aquesta mena de protecció que el senyor Vallès i Pujals dona a tots els homes que el senyor Conseller de Governació ha apretat fort; aquest home abandonà el seu lloc a l'Alcaldia i fou quan de la manera més senzilla, de la manera més lògica, el Conseller de Governació, que no pot tolerar que hi hagi cap poble en el qual no hi hagi una persona que assumeixi la responsabilitat de comanament, el senyor Conseller de Governació li va comunicar que hi tornés en el termini de cinc dies. Li va donar cinc dies per a pensar-s'ho.

El Sr. VALLS I TAVERNER: Cinc dies i cinc nits.

El Sr. FONTBERNAT: Exacte, senyor Valls i Taverner. Cinc dies de temps, quan la gent normal només hem de dormir-hi una sola nit per a trobar consell. Jo, ni una sola nit hi dormo: el trobo tot seguit. Doncs el senyor Conseller de Governació li va donar cinc dies per a pensar-s'hi. I aquell home no es possessionà d'aquell càrrec. És evident que aquell home, no possessionant-se del càrrec, quedava — no sé jo com ho hem dit d'una manera legal — destituït o substituït — no sé com ho hem dit, però és igual — aquell home no tenia més dret a estar-se a l'Ajuntament, aquell home no té més dret a presentar-se. I es dona el cas de què tampoc volia presentar-se, perquè l'Alcalde tenia por; sí, tenia por que la gent el tragués de l'Alcaldia d'una manera violent. I per aquestes raons l'Alcalde d'Esparraguera es va fer mereixedor de la sanció que li va imposar el Conseller de Governació.

No he de dir res més respecte a aquesta qüestió

de l'Alcalde d'Esparraguera. Aquest Alcalde era un correligionari nostre, nosaltres el coneixiem, era dels nostres; però amb esperit de justícia, el Conseller de Governació no ha dubtat en posar-li la sanció que s'ha fet mereixedor.

A mi en aquesta ocasió m'ha correspost el bon paper de poder donar les gràcies al senyor Vallès i Pujals perquè defensa a un amic nostre, i hem de dir-li que en aquesta defensa li desitgem molta sort, en espera de què algun dia poguem tenir aquest Alcalde ben confessat, ben redimit, pur, net com una patena; i aleshores amb molt de gust el tornarem a considerar com abans.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ja ens el quedarem nosaltres llavors! (*Rialles.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA: Jo no prenc part en aquest debat sobre política municipal de les diverses comarques de Catalunya, sinó com a conseqüència de les paraules que es varen pronunciar en aquest saló ahir per part del senyor Farreres i Duran i per les al·lusions de què ell em va fer objecte, per cert que amb un to mesurat, pel qual li haig d'expressar el meu agraïment.

El Sr. Casabó, en una intervenció curta que va tenir la primera vegada que el senyor Farreres i Duran va parlar de fets relacionats amb la política municipal d'Ulldecona, va dir unes paraules que jo comparteixo completament. Va dir, el senyor Casabó, que no creia que aquí s'haguessin de retreure petites coses, petites passions polítiques. El senyor Casabó, així ho va dir.

El Sr. CONSELLER de Governació: Vaig ésser jo qui ho va dir.

El Sr. TALLADA: Sí; també. I es va dir que la nostra intervenció en afers de la política municipal, com a resultat d'acords dels Ajuntaments, havia d'ésser sols quan per part dels organismes de Govern es donessin determinades sancions. I jo crec exactament el mateix. Sí; crec que és perdre el temps i crec que és posar en un pla baix, rebaixar la dignitat del Parlament el fet de venir aquí el senyor Farreres i Duran a donar patent de republicanisme a uns elements o altres del poble; per més que crec que la V. S., senyor Farreres i Duran, no pot ésser, no és el més indicat per a donar aquesta mena de patents. (*Rumors.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Molt bé!, molt bé!

El Sr. TALLADA: Crec que sota cap concepte s'ha de venir aquí a aquest Parlament a parlar d'aquests petits afers municipals, que més aviat vénen a aixecar les passions dintre del poble, i no crec que la nostra missió pugui ésser la d'estimular o donar satisfacció a aquestes passions, sinó la de procurar que la política dintre del poble es desenrotlli per...

El Sr. FONTBERNAT: Això expliqui-ho al senyor Vallès i Pujals!

El Sr. TALLADA: ...es desenrotlli, repeteixo, pels camins legals. I encara considero menys oportú que el senyor Farreres i Duran hagi tingut paraules tan fortes com les que va pronunciar per elements que estan absents d'aquesta Cambra i, per tant, no tenen mitjans de defensar-se.

Si jo volgués seguir per aquest camí que va iniciar i ha seguit el senyor Farreres i Duran, podria llegir

en aquest moment, podria llegir aquí una sèrie de documents, podria llegir coses, que tinc la seguretat de què farien molta gràcia a la Cambra després de les paraules de la V. S., senyor Farreres i Duran.

Diversos senyors DIPUTATS: ¡Que es llegeixin, que es llegeixin!

El Sr. TALLADA: No, no; no seguiré per aquest camí.

El Sr. FARRERES I DURAN: Jo l'invito a què llegeixi aquests documents.

El Sr. TALLADA: No, no; no vull fer-ho.

El Sr. CONSELLER de Governació: Però la interpellació, senyor Tallada, ve adreçada a mi i no al senyor Farreres i Duran.

El Sr. FARRERES I DURAN: Em fa un honor interpellant-me a mi.

El Sr. TALLADA: Sí, ja ho sé, senyor Conseller de Governació; però està justificat tot el que he dit fins ara. Jo intervine en aquest debat com a conseqüència d'un prec que vaig fer al senyor Conseller de Governació.

Diversos senyors DIPUTATS: Però que llegeixi els documents, que els llegeixi! (*Rumors.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: Sí, digui, digui. Mentides no; fets, fets! (*Rumors. Diversos senyors Diputats pronuncien paraules que no arriben clares als taquígrafs.*)

El Sr. PRESIDENT: (*Fa sonar la campaneta.*) Ordre, senyors Diputats. La Presidència invita a l'ordre degut a la Cambra. Pot continuar el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA: Jo vinc en aquesta ocasió a parlar a conseqüència d'un prec que vaig adreçar al senyor Conseller de Governació demanant-li que portés a la Cambra l'expedient que va donar per resultat la destitució de l'Alcalde i dos Tinents d'Alcalde de l'Ajuntament d'Ulldecona; i vaig dir al senyor Conseller de Governació que després d'haver estudiat aquest expedient i després d'estar ben assabentat dels fets a què es referia aquest, jo donaria la meva opinió sobre els mateixos. I a això vinc en el dia d'avui; perquè jo, que sóc molt amic dels amics, a l'igual que el clàssic, «sed major amicus veritas». I en aquest sentit d'ésser major amic de la veritat, jo he de dir al senyor Conseller de Governació que, efectivament, en l'Ajuntament d'Ulldecona hi havia o hi ha un cementiri del qual no s'havia tret la creu; i l'Ajuntament d'Ulldecona, a conseqüència d'una multa que per aquest fet de no haver tret la creu li va ésser imposada pel Governador civil de la «província» de Tarragona, va prendre l'acord de què aquesta penya fos pagada amb cabals municipals i fos carregada al capítol...

El Sr. CONSELLER de Governació: Així tinc raó.

El Sr. TALLADA: Jo haig de dir al senyor Selves que indubtablement, en virtut d'aquests dos fets que reconec que són veritat, que són certs, podien posar una sanció als responsables d'aquests fets, si bé aquesta sanció jo no sé si havia d'ésser la destitució o una altra sanció, perquè no sóc advocat i no vull entrar en terrenys de caràcter legal; però també li haig de dir al senyor Conseller de Governació que podia haver deixat d'imposar aquesta sanció.

El Sr. CONSELLER de Governació: Sí; podia no haver-me'n assabentat.

El Sr. TALLADA: No; inclús havent-se'n

assabentat, estant ben assabentat, però tenint en compte com fan els bons Jutges, no tan sols els fets, sinó les circumstàncies que rodegen aquests fets. Així, tenint en compte les circumstàncies que rodejaven aquests fets, el senyor Conseller de Governació, crec jo, que no solament no podia haver imposat aquesta sanció, sinó que havia d'haver imposat la sanció.

L'assumpte de la creu del cementiri d'Uldecona és un assumpte antic, no és un assumpte recent, perquè té el seu origen en un ofici del 14 de juny del 1932, signat per l'aleshores Governador civil de Tarragona, senyor Noguer i Comet. En virtut d'aquest ofici se li diu a l'Ajuntament d'Uldecona que sabedor el Governador civil per una denúncia que se li havia fet, que existien uns símbols religiosos en el cementiri d'aquella localitat, se li ordenava «que haga desaparecer los mencionados símbolos religiosos de la puerta del cementerio municipal de esta población». Comencem per notar que aquesta ordre es fa en caràcter singular.

L'Ajuntament d'Uldecona, immediatament que rep aquesta comunicació, procedeix a retirar la creu del cementiri municipal d'Uldecona, i queda complida, per tant, l'ordre del Governador civil que era sols fins aquell moment una advertència. Però és el cas que Uldecona és una població que té un nucli important i a més compta amb una sèrie de partidaris. I ultra el cementiri gran, el cementiri vertader del poble, existeixen altres dos cementiris; existeix un cementiri en la barriada de Valentins, i un altre en el barri de Sant Joan de Pas.

El cementiri de Valentins, que és el d'una barriada agregada, que ve a distar deu o dotze quilòmetres del nucli d'Uldecona, és un cementiri de poca importància, en el qual rar és l'any que es fan més de dos enterraments. Sí; en aquest cementiri tan sols s'enterren una o dues persones a l'any. I a l'altre cementiri, el del barri de Sant Joan del Pas, és un cementiri completament nou, fins al punt de què en aquests moments encara no està acabat. I així, l'Ajuntament que compleix immediatament l'ordre de treure la creu del cementiri principal d'Uldecona, s'oblida en aquells moments de què existeix un petit cementiri en el poblé de Valentins; i no s'oblidem — que aquest ja té més importància — del cementiri que hi ha a la barriada de Sant Joan del Pas. Però el cementiri d'aquesta barriada en aquells moments està en construcció, i l'Ajuntament no ha fet recepció del mateix. És un cementiri construït amb uns plans ideats molts mesos abans; i com en aquests plans hi figurava una creu, el contractista la va posar.

Hi havia una altra denúncia contra l'Ajuntament en el sentit de què encara hi quedaven aquestes dues creus, i aquesta denúncia ve acompanyada d'una sanció, d'una multa de 100 pessetes per part del Governador. L'Ajuntament contesta amb un ofici al del senyor Governador donant les seves excuses dient que no s'havia recordat de l'Ajuntament de Valentins i que de l'altre no n'havia fet recepció.

Hi ha un detall que demostra la bona fe d'aquest Ajuntament i és que quan l'Ajuntament deia

que no s'havia tret la creu de la barriada de Valentins, la creu ja havia desaparegut, de manera que podia dir que no hi era i en canvi van dir que hi era, no estant-hi.

Va quedar establerta la multa de 100 pessetes a l'Ajuntament d'Uldecona i aquest fet va produir indignació, com indignació produeix a tot home que es veu sancionat quan creu que obra de bona fe, i llavors varen ésser els mateixos Regidors, la quasi totalitat dels Regidors que va dir — i s'equivocaven — que aquesta penyora que anava imposada a l'Alcalde la pagués l'Ajuntament dels fons municipals, i en això van faltar, ho confesso. Però abans de què comencés a parlar-se de totes aquestes coses, novament es va reunir la Comissió d'Hisenda de l'Ajuntament d'Uldecona per a examinar els comptes municipals i llavors advertits els Regidors pel Secretari o per alguna altra persona que coneixia més les Lleis que els Regidors d'Uldecona, se'ls va dir que aquesta multa no es podia pagar amb cabals municipals i la Comissió d'Hisenda, on hi ha una gran majoria de determinada fracció política...

El Sr. CONSELLER de Governació: Que jo he respectat.

El Sr. TALLADA: ...varen acordar que l'Alcalde reintegrés les 100 pessetes que havia de pagar i que va pagar l'Ajuntament, i això no és pas un fet posterior al Decret d'inspecció de l'Ajuntament d'Uldecona.

Si s'ha mancat hi ha en el que acabo d'exposar — i ho he comprovat — les suficients circumstàncies atenuants perquè jo pugui afirmar que el senyor Conseller de Governació, sense moure's de la legalitat, podia no imposar la multa i fins devia no imposar-la. (*Molt bé en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: He de començar per agrair al Conseller de Governació l'atenció que amb mi va tenir l'altre dia en demanar l'ajornament d'aquesta interpellació amb motiu d'una indisposició que jo vaig tenir.

El Sr. CONSELLER de Governació: Sempre ho trobaré en mi.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: He de recollir també les primeres paraules pronunciades pel senyor Conseller de Governació quan va contestar a la meua interpellació, paraules segons les quals es mostrà condolgut per la manera com l'havia tractat i semblava que es sentís com ofès. Jo vull fer constar d'una manera expressa que voreig entendre, en el meu parlament, guardar al senyor Conseller de Governació totes les consideracions degudes a la seva persona i a la seva jerarquia. Vaig ésser tal vegada dur en la qualificació dels actes, però les atencions degudes a la seva persona vaig creure guardar-les i si no ho hagués fet així, qualsevol cosa que pogués dir en contrari la dono per retirada.

Suposava el senyor Conseller de Governació que a mi se m'havia encomanat una funció quelcom desagradable. Suposava ell que la Minoria nostra s'havia reunit i havia acordat aquesta interpellació i m'havia encomanat a mi una mala papereta. Jo

vaig interrompre dient-li que el que desenrotllava una mala papereta era ell, i realment les coses no són com ell suposava, perquè àdhuc que no hi hagués hagut en la nostra Minoria aquest acord, en aixecar-me a fer la interpellació no feia més si no complir quelcom que obeïa a tota una història meua, si d'història poden parlar les persones modestes com jo. Però els que tenen alguns anys — la V. S. no es troba afortunadament entre ells — recordaran aquesta modesta història meua en la qual hi ha una constant actuació en aquest sentit que avui en diem municipalista, tota vegada que ja l'any 1909 jo organitzava i presidia un Congrés de Govern Municipal, la sessió inaugural del qual estava presidida pel senyor Layret, llavors Alcalde de Barcelona, Congrés Municipal que fou el primer que es celebrà a Espanya i del que en nasqué l'Escola de Funcionaris d'Administració Pública. Després vaig prendre part en totes les setmanes municipalistes i havia pres part sempre en aquestes tasques que havien creat l'ambient municipalista a Espanya i havien portat a Catalunya aquest estat d'opinió que jo invocava quan feia la meua interpellació i quan demanava al senyor Conseller de Governació que obrés d'una manera diferent a com ha obrat fins avui.

En canvi, el que desempenya en aquesta interpellació un paper violent, desagradable, un paper gairebé diria heroic pel qual se l'ha d'admirar, és el senyor Conseller de Governació perquè davant de la frase que ell deia: «Ha d'escollir aquestes coses que diem clavats al banc», és el senyor Selves qui ha d'escollir aquesta sèrie d'actes que ha realitzat i que joestic segur — i en això no faig més que fer honor al senyor Selves — que ell sap tan bé com jo que aquests actes no estan bé, que aquests actes són ilegals i són extralimitacions que les comet no pel seu arbitri, no per la seva voluntat, sinó forçat per altres.

El Sr. CONSELLER de Governació: No, forçat mai! És l'única cosa que no li tolero, senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: L'altre dia mentre jo parlava i m'adreçava al senyor Conseller de Governació es produïa a la Cambra un espectacle curiós i interessant, mentre jo anomenava Ajuntament vexats per la V. S. anaven interrompent-me diversos Diputats i jo vaig descobrir quins eren els Diputats que hi havia al darrera d'aquests Ajuntaments sospesos. (*Protestes en la Majoria.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: Endavant!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Es posaren en evidència ells mateixos i jo els vaig anar descobrint aquí. Després han demanat la paraula públicament i hem vist que al darrera d'Ulldecona, hi havia el senyor Farreres i Duran; al darrera de Begudà, el senyor Dot; al darrera d'Esparraguera, el senyor Fontbernat i darrera de Cardona, el senyor Sellés...

El Sr. RIERA: Jo vaig demanar la paraula i no n'hi ha cap d'Igualada.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Amb tot això es demostra que la situació del senyor Conseller de Governació és de l'home d'esperit justicier, la de l'home que coneix bé les seves funcions i que jo repeteixo que estic convençut de què no hauria

fet el que ha fet, però que els Diputats del seu Partit l'han apremiat un dia i un altre dia insistentment perquè suspengués determinats Ajuntaments que tenien interès que es suspenguessin i el senyor Conseller de Governació no ha tingut més remei que fer-ho, i aquesta és la situació desagradable que jo deia, perquè els Diputats poden dir-li: «Destituïu l'Ajuntament de tal lloc, perquè és de Lliga Catalana i fa nosa», però el senyor Conseller de Governació ha de dictar una ordre i no pot dir que treu l'Ajuntament perquè pertany a la Lliga Catalana, ha d'allegar uns arguments i no pot tenir la franquesa que tenia el senyor Simó i Bofarull quan deia que havia tret tots els Ajuntaments que no eren republicans. Ha de justificar-ho, i llavors ve la situació desagradable seva.

De cada Ajuntament que jo parlava en sorgí un Diputat que era el defensor de l'aspecte a què m'he referit. Hi havia un Ajuntament, que és el cas número u de tots els que esten parlant aquests dies, i d'aquell ningú no en parlava. Quan es parlava d'aquell, ningú no responia. Ningú ha demanat la paraula per a parlar d'aquest cas: és l'Ajuntament de Sant Celoni.

L'Ajuntament de Sant Celoni és una cosa que ja s'ha fet pública. L'autor de què hagi estat destituït aquest Ajuntament no podia demanar la paraula aquí, perquè encara que és Diputat no és Diputat en aquest Parlament, noté seient aquí. Els diaris n'han parlat, és un fet públic, que és el qui a Sant Celoni va dir: «O jo deixaré d'ésser qui sóc, o l'Ajuntament es suspendrà.» I es diu també — això ho repeteixo aquí, a honor de la V. S.; no sé si serà veritat, jo crec que sí —, es diu que la V. S. ha posat una resistència fantàstica i formidable a suspendre l'Ajuntament de Sant Celoni, que s'hi ha negat terminantment i que les pressions han estat tan fortes que l'assumpte ha estat portat a la Comarca i que la Comarca ha pres l'acord que la V. S. suspengués l'Ajuntament de Sant Celoni.

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿Em permet una interrupció?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Amb molt de gust.

El Sr. CONSELLER de Governació: Això no és cert: en primer terme, jo no hi he posat cap resistència, jo he estudiat l'expedient, tal com he fet amb tots els altres expedients, i, en segon terme, ni la Comarca ni ningú, com a influència política en té prou per a fer-me prendre a mi una decisió que no sigui justa.

El Sr. BATTISTINI: És una insídia més!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo li diré al senyor Battistini que estic contendint amb el senyor Conseller de Governació. Com he dit, jo crec el que ell em diu i em basta només que m'ho digui per creure-ho, però no estranyi que això es digui i que la gent s'ho cregui per una raó que li diré. Totes les ordres de la V. S. sobre aquest Ajuntament i totes les ordres dictades pels Consellers apareixen en el *Butlletí de la Generalitat* que es publica el dia immediat següent al que s'han dictat les ordres. Les ordres referents als Ajuntaments dictades el dia 2, surten el dia 3 i si no surt *Butlletí* el dia 3 surten les ordres el

dia 4. En canvi, l'ordre de Sant Celoni porta data de 10 de maig i sortia en el *Butlletí Oficial de la Generalitat* el 27 de maig; de manera que aquesta ordre ha estat signada per la V. S. durant 17 dies i no publicada en el *Butlletí Oficial*. Això sembla que alguna cosa passava amb aquesta ordre. Si és que es va traspaperar i no va anar a la impremta és una altra cosa. Però deixem això, senyor Conseller de Governació, i anem directament a allò que ha d'ésser la rectificació que jo he de pronunciar el dia d'avui.

En el meu parlament de l'altre dia, jo posava de relleu tres coses fonamentals; tres extrems fonamentals. El primer, deia jo que hi havia un estat d'opinió que s'havia format principalment a Catalunya, però que havia pres a tota Espanya, d'una pila d'anys a aquesta part, estat d'opinió que havia vingut a recollir l'Estatut municipal de l'any 24, en virtut del qual les suspensions d'Ajuntaments, les suspensions de Regidors, les suspensions d'Alcaldes i Tinents d'Alcalde, s'havien ja abolit, havien ja desaparegut; que per aquest motiu creia jo que en restablir-se interinament una part fragmentària de la Llei municipal del 77, en aquest estat un xic caòtic en què ens trobem avui en què regeix una part de l'Estatut municipal i una part de la Llei del 77, el senyor Conseller no havia d'anar a cercar uns preceptes de la Llei del 77 que, encara que en vigor per aquest contrasentit que es dona i per aquest estat caòtic en què vivim, havia d'entendre completament en desús i derogat per aquella tradició que s'ha anat formant, que no havia d'acudir a aquests articles per a tornar a emprar en el nostre país les suspensions de Regidors, d'Alcaldes i Tinents d'alcalde, que ja estaven abolides, i, sobretot, que no havia de fer després que s'havia consagrat el principi autonòmic municipal, consagració reiterada en la Constitució de la República, en l'Estatut Exterior i en l'Estatut Interior que hem dictat i hem elaborat nosaltres.

Segon punt: que prescindint d'això, que la Llei del 77 que vol aplicar la V. S. conté tot un sistema en virtut del qual hi ha un engranatge del Governador, del Ministre de la Governació, del Consell d'Estat i del Consell de Ministres que fa que això vingui a ésser una garantia per a la persona que sigui víctima o que sigui objecte d'aquestes sancions, i que avui nosaltres no tenim establert un engranatge que hagi vingut a substituir a aquell, raó per la qual les sancions que imposa la V. S. tenen un gran aspecte d'arbitrarietat, que les fa no solament que caiguin fora dels preceptes d'aquella Llei, sinó que són més odioses.

Tercer punt, i el més fonamental a la meua manera de veure: que les Comissions gestores que anomena la V. S. per a tots aquests Ajuntaments que no vénen expressament compresos dintre de la Llei nostra del 15 de març, o siguin els Ajuntaments que hem nomenat de l'article 29, són Comissions gestores que infringeixen obertament diversos preceptes legals, i que, per tant, no poden ésser establertes ni nomenades.

En resum, després de tota aquesta exposició, venia a concloure jo això en dos fets: primer, que encara que la V. S. tingué facultats legals

per a fer el que ha fet, no havia d'haver-ho fet; en segon punt, que no té aquestes facultats legals. Aquest era el punt de vista en què jo em col·locava. Del primer punt, o sigui, d'aquell en virtut del qual jo deia que la V. S. no devia haver acudit a aquest recurs, que no devia haver imposat aquestes sancions, per tot aquell ambient a què jo abans feia referència, la V. S. no hi va fer cap manifestació, en va prescindir. Jo he d'insistir en aquest punt. Jo he d'insistir en aquest punt, i he de remarcar que resumint el que deia l'altre dia, fent una lleugera referència, deia que la Llei del 77, en tota aquesta part que fa referència a la suspensió de càrrecs municipals, de Regidors, d'Alcaldes i de Tinents d'alcalde, aquí ja no s'aplicava; feia molts anys que a Catalunya no se'n feia ús; que feia ja algun temps que no se'n feia ús a Espanya; que l'Estatut municipal de la Dictadura ho havia abolit ja això, i si això s'havia de considerar abolit per una situació de fet que havia vingut a consagrar l'Estatut, molt més s'havia de considerar avui per quant hi ha un abim que s'oposa entremig dels preceptes de la Llei del 77 i entremig d'allò que està vigent avui. La Llei del 77, com sap de sobres la V. S., estava dictada molt poc temps després de la Constitució que havia estat vigent a Espanya, fins ara que va fer-se la Constitució de la República, i saben de sobres els senyors Diputats i sap molt bé el senyor Conseller de la Governació quin era el principi que informava la Constitució del 76. Deia la Constitució de l'any 76 que la vida municipal s'informaria en aquest precepte: «Intervención del rey, y en su caso de las Cortes, para impedir que las Diputaciones provinciales o los Ayuntamientos se extralimiten de sus atribuciones en perjuicio de los intereses generales y permanentes»; de manera que es demanava la intervenció del rei — volia dir dels Ministres, naturalment —, una intervenció constant en la vida de les Diputacions i dels Ajuntaments amb aquella forma tan vaga per casos en què es cometessin abusos o extralimitacions. En canvi, la Constitució d'avui està informada en un principi completament al revés. La Constitució republicana, amb gran contentament i goig per part de tots, recollint aquests principis generals a què abans he fet referència, ha prescindit d'això, i ha dit: «Principi general en matèria municipal: Autonomia dels Municipis, autonomia dels Ajuntaments.» ¿Creu el senyor Conseller de Governació que, després d'això, es pot anar a cercar els articles d'aquella Llei del 77 que desenrotllaven aquella «intervención del rey» en la vida dels Municipis, i que es poden aplicar avui encara les sancions que estaven ordenades en aquells articles?

El Sr. CONSELLER de Governació: El que no crec és que es pugui invocar una Constitució que les VV. SS. no varen votar.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyor Conseller de Governació: Estem obligats a complir-la i la complim en cada moment, i jo voldria dir-li a la V. S. — perquè realment no vull dir que això ens ofengui — però sí li agrairia a la V. S. que no es repetissin arguments d'aquests, perquè tal vegada vindrà dia que siguem nosaltres qui haguem de defensar aquesta Constitució contra. (*Rialles en la Majoria*)

que no deixen entendre el final de la frase de l'orador.)

El Sr. FARRERES I DURAN: Revisionistes de la Constitució d'Espanya i de la de Catalunya!

El Sr. VALLS I TAVERNER: I amb molta honra!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: El senyor Conseller de Governació — ho he dit abans — no entra en aquesta part del meu parlament; en canvi feia referència als fets, i ell, fent-se ressò de les paraules que pronunciava en les seves interrupcions el senyor Farreres i Duran i algun altre dels seus companys, anava dient: «Els fets, els fets; dels fets s'ha de parlar; allò que ha ocorregut a cada Ajuntament, és allò que ha de venir aquí.» Jo deia que jo no volia parlar de fets concrets, perquè la meua interpellació tenia un abast més general, tenia un abast de principis, no pas de fets concrets i, sobretot perquè jo deia: Els fets m'interessen molt poc, perquè jo vull admetre, en el terreny de la discussió només i en el terreny de les suposicions, jo vull admetre que tots els fets que s'invoquin, que s'alleguin per separar, per suspendre a aquests Ajuntaments, a aquests Alcaldes i a aquests Tinents d'Alcalde, siguin certs. Jo vull admetre això en el terreny de l'hipòtesi, als efectes de la discussió, però sostinc que àdhuc en aquest cas la V. S. no podia fer el que ha fet i per això comprendran senyors, que m'interessa poc entrar en els fets. La primera qüestió de competència que plantejàvem nosaltres era el cas que una autoritat que no té competència en una cosa i volgués intervenir i aplicar una sanció. És com si una Junta d'Obres del Port volgués fer el desbanc d'un pis, que li diríem que no té competència. Doncs quelcom semblant a això és el que jo faig; no hem de parlar ara dels fets perquè no m'importen, perquè no els volem conèixer, perquè encara que fosin certs, la V. S. no podia fer el que ha fet. Malgrat això, la V. S. va insistir en entrar en els fets i va voler explicar, bé que no molt minuciosament i per peces menudes, els fets de cada un dels casos d'aquests Municipis que havien estat objecte de sancions de la V. S. Després van venir altres; sobretot el senyor Farreres i Duran, que va especificar, que va comentar amb molt més detall respecte a l'exposició d'aquests fets. Respecte d'aquests fets en uns Ajuntaments i en altres, es desprenen dues coses: unes qüestions que en podríem dir de comptabilitat, unes qüestions administratives, que n'hi han en uns Ajuntaments i altres, Sant Celoni, Ulldecona, Cardona, d'efectes en la formalització dels comptes, realització fraccionada d'obres, perquè no arribin al límit en virtut del qual s'han de fer per subasta o concurs, manca de reintegrament de documents, fins a això s'ha arribat, a posar que mancava una pòlissa!

El Sr. CONSELLER de Governació: Falsedat en document públic.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: I altres coses per l'estil. Després d'aquest grup de passions, hi han les qüestions polítiques: el laïcisme, la República, la creu d'un cementiri, una processó, una subvenció a unes monges, no posar bandera a un balcó... Bé: jo, en quant al primer grup d'aquests mancaments, en quant a aquests mancaments d'ordre administratiu, jo vull preguntar al senyor Conseller de Governació: ¿Està segur que només s'han comès en aquests Ajuntaments que la V. S. ha suspès? ¿Està segur

que això d'aquests defectes en els expedients, aquesta manca de reintegraments, aquest descoïllament d'obres, aquests defectes en la tramitació dels expedients de comptes municipals i totes aquestes altres coses que s'enumeren, està segur la V. S. que sols s'han comès en aquests pobles que han estat objecte de sanció? Li diré més: ¿està segur que els comesos en aquests pobles són els més greus? Sap la V. S. i sabem tots els que hem viscut una mica la vida política del nostre país, que no hi ha comptabilitat de cap corporació pública que no estigui plena de totes aquestes coses. Només li vull dir a la V. S. i al senyor Farreres i Duran, referint-me a una mena d'altercat que varem tenir ahir a última hora: només li demano per quinze dies, per trenta dies, el cos d'Inspectors que té la V. S. al seu servei i l'autoritat que té a la mà, res més, i llibertat per a anar a fer totes les inspeccions que vulgui, als Ajuntaments de Catalunya i li asseguro que de sancions com les que ha imposat a aquests Ajuntaments n'imposaré a tots els Ajuntaments que em dongui la gana, perquè quan es volen trobar coses, aquests tiquismiquis de l'administració, se'n troben sempre. Arguments d'aquesta índole se n'allegaven sempre en els temps ominosos d'aquella època quan es volia suspendre algun Ajuntament o algun Alcalde.

El Sr. FARRERES I DURAN: Jo allegava coses una mica més grosses.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: El senyor Farreres i Duran ens parlava ahir d'un senyor d'Ulldecona, d'un tal Nofre, no tinc l'honor de conèixer ni de prop ni de lluny aquest nom. No he fet mai política a l'exprovincia de Tarragona. Però li dic: ¿quants Nofres hi han a Catalunya?

El Sr. FARRERES I DURAN: No conec a aquest ni a cap.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: N'hi ha 200, 500, 800, 1,000 de Nofres...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Només n'hi ha un de sol.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però confessem una cosa: quan el Nofre de torn, el que sigui, el del poble que ens interessi a nosaltres, fa les coses a gust i satisfacció nostra, aquell home és un gran home, però quan el Nofre es posa contra nostre, llavors cau damunt d'ell tot el pes de la Llei, i és un caci intolerable. Aquesta és la realitat i no ens enganyem.

El Sr. ANDREU: Si aquest Nofre va anar a buscar tots els Partits i ningú no el va voler i va anar al vostre.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: De Nofres com aquest en coneixem a tots els Partits. En teniu en el vostre Partit.

El Sr. ANDREU: Va oferir els vots a tothom i ningú no els volia, i llavors el van acceptar les VV. SS.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Andreu, ja tindrà ocasió la V. S. d'intervenir en el debat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Quan es volen acumular càrrecs d'aquesta índole contra un Ajuntament, no resulta més que això. en el cas de Sant Celoni, que és el cas típic, es dona la circumstància que realment allí s'hi ha volgut acumular tot, coses d'indole administrativa, coses d'indole política, coses del laïcisme, tot s'hi ha volgut acumular; i això també, cregui senyor Conseller de Governació, que fa mal efecte.

Quan a un home se'l vol condemnar se li busca el fet concret, però tantes coses contra una sola persona vol dir que hi ha una inquina i que no hi ha la imparcialitat que hi hauria d'haver. Volia fer notar una altra cosa ben curiosa, que revela l'arbitrarietat. Ve l'ordre de dissolució de l'Ajuntament de Sant Celoni i es fa la suspensió de tots els Regidors, però al cap d'uns quants dies la V. S. es repensa i dicta una altra ordre, en la qual exclou de la sanció dos Regidors, en deixa dos, perdona la vida a dos, i llavors diu: «La Comissió gestora la constituïran aquests dos Regidors i un President que nomenaré.» Hom diu, perquè això? Per mica que busqui, ho troba per sota tot seguit. La V. S. s'adona que treient tots els Regidors de Sant Celoni i havent de nomenar una Comissió gestora, la V. S. sols n'hi tindria un: el President. Perquè com que se n'han de nomenar dos i el Partit d'Esquerra anava en tercer lloc i els dos primers corresponien un als radicals i l'altre a la Lliga, l'Esquerra restava exclosa i llavors la V. S. diu: «Malament, en una Comissió de tres, només hi tinc el President.» Manera de desfer això. La fàbrica d'ordres es posa en funcions i ve una altra ordre: d'aquella sanció se n'exclouen dos, que han estat els bons minyons; d'aquesta manera en tindrà dos: un, el President que nomenaré jo, i un altre, que és de l'Esquerra. I qui són aquests dos exclosos: un Regidor que, tenint l'excusa de què per viure lluny de la població, en un agregat, en un barri forà, no havia anat quasi a cap sessió, i per tant, aquest no havia pres part quasi en cap de les sessions, aquest Regidor és de filiació del Partit nostre. Però l'altre és de l'Esquerra Republicana, i és l'únic Regidor que hi havia a Sant Celoni que era de l'Esquerra Republicana, només n'hi havia un i busca la manera de deixar aquell, perquè diu: «Així almenys en tindrem un.» Era l'únic que tenia l'Esquerra i li perdono la vida, i li diu: «Queda't, perquè no has fet les coses tan grosses que havien fet els altres.» Però aquelles coses tan nefandes o sigui d'acordar que encara que els invitessin a anar a una processó no hi anirien oficialment, però hi anirien particularment, aquest Regidor també ho havia votat, però malgrat això troba motius per a perdonar-li la vida i el deixa formant part de l'Ajuntament.

El Sr. FARRERES I DURAN: No volíeu entrar en detalls, però hi aneu entrant.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No faltaria més. Us donariem arguments per anar dient després que ens fan por els fets!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Ja vaig dir que quan més hi entrem, pitjor per a vosaltres.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Anant al segon punt i anant a abreujar, jo deia l'altre dia que tot ho assumeix el senyor Conseller de Governació. Jo deia que no hi ha aquell ordre que establia la Llei del 77, aquella pila d'alçades. I concretant ara i no repetint els arguments, però respecte a aquell fet concret, jo voldria demanar-li a la V. S. el següent: L'ordre de Sant Celoni, com abans deia, porta data 10 de maig i es va publicar en el *Butlletí* del 27. No sé si la data, els terminis, han de comptar-se a partir de la data que porta l'ordre o si des de la data en què va aparèixer en el *Butlletí*, perquè no sé si es va fer la comunicació particularment als interessats. Però tant si s'ha de comptar el termini des d'una data o altra, han passat ja quinze dies, han transcorregut

quinze dies. Bé; la Llei de l'any 77, a l'article 191 ens diu que en tota ordre que hagi donat un Governador suspenent Regidors, el Govern té quinze dies per a reposar-los, i que si dintre dels quinze dies no els ha reposat, forçosament ha de passar l'expedient al Consell d'Estat, i aleshores, després de l'informe del Consell d'Estat, dintre dels quaranta dies els ha de reposar o passa l'expedient als Tribunals. Jo dic: Han passat els quinze dies, no se'ls ha reposat, ¿ha passat l'expedient al Consell d'Estat?

El Sr. CONSELLER de Governació: No, perquè no n'hi ha de Consell d'Estat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Evidentment, però ¿com queda la V. S. amb aquesta tranquil·litat dient que no hi ha Consell d'Estat? Però no se'l supleix amb res aquest Consell d'Estat? No hi ha cap garantia, per tant, per als interessats. Pensin els senyors Diputats el que representava i significava el Consell d'Estat. Era l'única garantia que tenien els ciutadans, perquè el Consell d'Estat, com sap tothom, tenia una composició en la qual hi entrava la ponderació de forces de diversos Partits, hi havien en ell personalitats que havien tingut gran categoria dintre de la política i eren una garantia, garantia molt relativa, perquè el Consell d'Estat havia estat en moltes ocasions un dels instruments del caciquisme, però era una garantia relativa que tenien els interessats. Si desapareix el Consell d'Estat, no havent-hi avui aquí res que substitueixi el Consell d'Estat, jo no sé com el senyor Conseller de Governació s'atreveix a mantenir un estat de coses en el qual hi manca una peça tan essencial i fonamental com és aquesta.

Tercer punt. Comissions gestores. Aquest tercer extrem que es conté en l'ordre relativa a la suspensió de Regidors de Sant Celoni, que després de dir que a Sant Celoni es nomeni una Comissió gestora diu «i donis a aquest precepte caràcter de generalitat». Aquest extrem jo afirmo i repeteixo, de la manera més solemne, que es poden dir aquestes coses, que està en evident contradicció, que infringeix els articles 193 i 46 de la Llei municipal del 77, que infringeix la nostra Llei de 15 de març d'aquest any, que infringeix la Constitució de la República, que infringeix l'Estatut Exterior i que infringeix l'Estatut Interior. Totes aquestes infraccions comet aquest precepte de la V. S., per virtut del qual diu que allà on la V. S. suspengui uns Regidors s'ha de nomenar una Comissió gestora.

Per a poder bastir això, la V. S. ha recorregut a preceptes que estant evidentment derogats i ja quan la V. S. parlava d'altre dia jo li deia, jo afirmava, jo sostenia que els preceptes que invocava estaven derogats. No fou una revelació de la V. S. el que en el curs del seu parlament ens parlés de tres Reials ordres que havia tingut presents per a dictar aquestes disposicions, perquè aquestes tres Reials ordres s'esmenten ja en l'ordre de suspensió de l'Ajuntament de Sant Celoni. Jo no havia volgut recollir això i no havia volgut parlar-ne el primer dia, perquè realment li diré amb tota sinceritat que gairebé em feia pena anar a parlar i a argumentar a base d'unes Reials ordres de l'any 85, de l'any 87 i del 900 en matèria municipal; gairebé em fa pena, però com la V. S. va voler recolzar-se en això, i fer-nos un argument de què el que fa estava recolzat en aques-

tes Reials ordres, jo no tinc més remei que parlar-ne, encara que sigui breument.

En primer lloc ens va parlar d'una Reial ordre del 15 de desembre del 1906, que ens deia fonamental en la matèria, que resol tots els dubtes que hi poguessin haver. Aquesta no l'ha invocat en cap de les disposicions que s'han dictat per la V. S., però la va esmentar aquí. I aquesta Reial ordre del 15 de desembre del 1906 és realment un cas molt curiós. És sobre la suspensió d'un Ajuntament, millor dit, d'uns Regidors de l'Ajuntament de Santa Elena, província de Jaén. L'expedient passa al Consell d'Estat, el Consell d'Estat informa en contra de la suspensió d'aquells Regidors, el Consell d'Estat li diu al Ministre que aquells Regidors no poden ésser suspesos, i malgrat l'informe del Consell d'Estat, que li diu al Ministre que aquells Regidors no poden ésser suspesos, el Ministre els suspèn, i causa tal escàndol en l'opinió pública i en l'opinió jurídica d'Espanya aquella Reial ordre que l'impassible Alcubilla, aquell home que no feia res més que publicar cada any un sumari amb les disposicions del Poder públic esquèticament, sense comentaris, es creu en el cas de trencar la seva norma de conducta i a continuació d'aquesta Reial ordre posa una nota en la qual manifesta l'escàndol que li produeix aquesta Reial ordre i aquesta nota que la tinc aquí copiada...

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria: Que la llegeixi!

El Sr. VAL·LÈS I PUJALS: No la volia llegir per no allargar massa la meua intervenció, però no hi tinc cap inconvenient. Diu així:

«La doctrina aducida por la Comisión Permanente del C. de E. y desdenada por la Real orden arriba inserta, es, sin embargo, la única legal; pero el autor del Diccionario ya advirtió que con ella pugnaba una cierta jurisprudencia "indiscreta y extraña" a merced de la cual venían amparándose suspensiones decretadas por los Gobernadores, y reprobó este mal, lamentando los móviles secundarios y de índole política que le habían producido.

Más la verdad obliga a reconocer que si los Gobiernos han interpretado torcidamente la Ley, el alto Cuerpo Consultivo les ha inducido a ello repetidamente y que la severidad o la templanza que se ha empleado para corregir a los Ayuntamientos han guardado siempre relación con la necesidad momentánea de conservar o de sustituir a los Concejales, a fin de facilitar y asegurar el cumplimiento de los designios electorales, en que preferentemente se emplean las corporaciones populares, a pesar del artículo 71 de la Ley, que sólo les reconoce carácter económico-administrativo.»

Això és el que diu Alcubilla, la gran autoritat administrativa d'Espanya, reconeguda per tothom, a propòsit d'aquest ordre, no essent sols un comentari, sinó un comentari extraordinari, perquè ell no fa comentaris en els anuaris, per a remarcar l'escàndol que havia produït aquella Real ordre.

Però hi ha més, hi han les tres Reials ordres que la V. S. invoca en l'ordre de suspensió de l'Ajuntament de Sant Celoni. L'article 46 de la

Llei municipal del 77, diu terminantment com jo ja referia l'altre dia, que quan se suspenguin un Ajuntament o quan se suspenguin Regidors, millor dit, han d'ésser substituïts per Regidors dels que havien exercit el càrrec en biennis anteriors. La V. S. passa per damunt d'aquest precepte invocant aquestes tres Reials ordres. I aquestes tres Reials ordres diuen el següent (una és del 14 d'agost del 85, una del 31 de març del 87 i una del 30 de setembre del 1900): En la primera d'aquestes Reials ordres s'autoritza als Governadors perquè com a mesura excepcional i després d'haver apurat infructuosament tots els mitjans per a constituir l'Ajuntament interí en la forma que estableix la Llei, nomeni Comissions municipals que deuran cessar tot seguit que hi hagi termes hàbils per a complir allò disposat en l'apartat segon de l'article 46 de la Llei municipal.

Es a dir, que quan en el poble no hi hagi termes hàbils per a nomenar Regidors interins als que havien estat Regidors en biennis anteriors, aleshores es pot nomenar a algú que no ho hagués estat abans.

La Reial ordre de 31 de març del 87 repeteix aquesta doctrina, però la precisa més i diu que «pot autoritzar-se al Governador de Navarra perquè constitueixi un Ajuntament interí amb una Comissió especial per no haver-hi cap individu que reuneixi condicions per a exercir el càrrec, però que abans procedeix obtenir una certificació comprensiva de totes les persones que haguessin obtingut vots per a Regidors i d'entre elles, si no estessin incapacitades, elegir les de major nombre de sufragis per a proveir les vacants fins a la propera renovació i si tampoc fos això possible, llavors que es nomenin veïns que reuneixin la qualitat d'elegibles, segons les llistes del Cens electoral.

La Reial ordre de 30 de setembre del 1900 repeteix aquesta mateixa doctrina, de manera que es diu sempre, que és indispensable que es faci la demostració, i aquesta demostració mitjançant certificació que en el poble no hi ha ni un Regidor que ho hagués estat en biennis anteriors, i solament aleshores pot el Governador, al seu arbitri, nomenar Regidors interins.

(Ocupa la presidència l'honorable senyor Antoni Martínez i Domingo, Vice-president segon de la Cambra.)

Però això està derogat, completament derogat; està derogat pel Reial decret del 15 de novembre del 1909, que coneixem tots els que hem tingut la sort o la desgràcia d'haver intervingut en qüestions administratives, que es coneix pel Decret Maura, que havia produït tan escàndol el que passava a Espanya amb totes aquestes Reials ordres que ara invoca el senyor Selles, i tota la pila informe que formaven una muntanya de Reials ordres que hi havia; havien causat tant escàndol, i s'havia produït un estat d'opinió tan contrari a tot el que es feia, que vingué un moment en què el clam general fou que tot això desaparegués, i aleshores, ja s'anomenà «descentralització», fou un pas previ per a arribar a les mesures més autonomismes que havien de venir després, i es dictà aquest Reial decret per a deixar sense efecte, per a matar tota aquesta jurisprudència; i aquest

Decret del 15 de novembre del 1909 diu en el seu article 1.er: «Quedan derogadas todas las disposiciones de carácter administrativo, encaminadas a interpretar los preceptos de la Ley municipal para cuyo cumplimiento se tendrá tan solo presentes el texto de sus artículos y las reglas que para su ejecución contiene este Real decreto.»

Però no solament hi ha aquesta derogació de caràcter general de les Reials ordres que s'havien dictat abans, i, per tant, totes les que invoca la V. S., sinó que hi ha un precepte exprés. Avançant en el Decret, hi trobem l'article 4.er, que parla dels Regidors interins, i ens diu: «Cuando los Gobernadores hayan de nombrar Concejales interinos en estricto cumplimiento de lo dispuesto en el apartado segundo del artículo 46 de la Ley municipal, será condición imprescindible que señalen en cada nombramiento el Concejál a quien haya de substituir el interesado.»

I és una cosa molt interessant aquesta, i que s'oposa terminantment a les Comissions gestores; perquè jo li voldria dir: Suposi's que estan en vigor aquestes Reials ordres que invoca, suposi's que pot prescindir d'anar a buscar si hi havia individus que haguessin estat Regidors durant el bienni, però àdhuc en aquest cas, la V. S. s'ha d'atendre a aquests preceptes, i ha de nomenar Regidors interins, no Comissions gestores, en el mateix nombre que siguin els Regidors que suspèn; on suspèn deu Regidors, deu d'interins; on en suspèn tres, tres interins; on set, set interins, i és precís que compleixi això que es diu aquí: «Condición imprescindible que señalen en cada nombramiento el Concejál a quien haya de substituir el interesado.» Perquè aquesta és una cosa molt senzilla, perquè aquestes suspensions, com sap la V. S. molt bé, són interines. El Consell de Ministres — ara el Consell executiu — les pot deixar sense efecte dintre dels quinze dies, i també poden fer-ho els Tribunals, i pot succeir que es deixi sense efecte la suspensió d'uns Regidors, i d'altres, no, i aleshores, quins són els que han de cessar? No se sap; mentre que, complint els preceptes legals, se sap perfectament qui ha de cessar, cas de presentar-se aquesta contingència.

De manera, que tot això vol dir, senyor Conseller de Governació, que, àdhuc vigents aquelles Reials ordres, que no ho són, que estan derogades, que no hi ha manera que la V. S. obtingui un dictamen, el que diem «amb cara i ulls», doncs cap persona una mica assabentada d'aquesta matèria li pot dir que estan en vigor; encara suposant-les en vigor, no podia anar la V. S. a una Comissió gestora, sinó que l'únic que havia de fer la V. S. és el nomenar Regidors interins, procurant buscar-los entre els que ho havien estat, i fins els que no, però sempre interins i en el nombre igual al dels que haguessin estat destituïts i s'havia d'indicar a cada un dels que suspènia.

Les Comissions gestores són, doncs, repeteixo — i aquest és el punt fonamental de la meua interpellació —, un abús; abús que la V. S. ha fet en alguns casos i que la V. S. es prepara a fer en altre cas, que és el dels pobles agregats, o de les entitats locals menors, segons una Ordre que

ha publicat, en virtut de la qual ja anuncia aquest propòsit. Jo dic a la Cambra que crec que això és illegal, que és completament contrari a una pila de Lleis que nosaltres ens hem dictat, que no solament infringeix la Llei del 77 i la nostra Llei del 15 de març, sinó que infringeix la Constitució, l'Estatut Interior i l'Estatut Exterior. Tant uns com altres d'aquests textos legals diuen que a cada Municipi hi haurà un Ajuntament, nomenat per sufragi igual, directe, i que els Alcaldes seran nomenats per l'Ajuntament o pel poble. Doncs una Comissió no nomenada pel poble, i un Alcalde no nomenat per l'Ajuntament, són una illegalitat. Sobre els Regidors de l'article 29 nosaltres varem fer una Llei — bona o dolenta, això no ho discutirem — nosaltres la varem combatre, però hi havia una Llei que ho recolzava. Avui tot el que sigui estendre aquestes Comissions a casos que no siguin com aquells, és una illegalitat.

¿Per què li agraden a la V. S. les Comissions gestores? ¿Per què hi té aquesta afició a les Comissions gestores?

El Sr. CONSELLER de Governació: I, ¿per què no li agraden a la V. S.?

VEUS de la Majoria: Això, això!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: A mi no m'agraden per allò que agraden a la V. S. Agraden a la V. S. les Comissions gestores, purament i simple, perquè li donen Alcaldies, perquè li deixen a la seva mà les Alcaldies. Diu el gran Costa, en aquell famós llibre *Oligarquía y Caciquismo*: «A Espanya, el segle XIX se l'han passat els Partits polítics només fent una disputa per les Alcaldies envilides»; és a dir, s'han lliurat primerament a envilir les Alcaldies i després a disputar-se-les. I això és el mateix que fa el senyor Conseller de Governació. En l'Alcalde només hi veu l'agent electoral.

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿Si no ho necessitem!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo no voldria pas ésser obscè, però voldria fer una comparació. Hi ha homes que quan veuen una dona, solament veuen en ella un aspecte, l'aspecte de l'instrument de plaer, i solament pensen en apoderar-se d'ella per a satisfer les seves necessitats en aquest ordre. (*Rumors i rialles en la Majoria*.) Doncs hi ha polítics que quan veuen un Alcalde, solament veuen en ell un instrument electoral, i tota llur passió i tot llur afany és apoderar-se d'aquest instrument electoral per a fer-ne un ús indecorós i per a procurar-se les majories quan vinguin eleccions. (*Més rumors en la Majoria*.) Hi han hagut molts pobles, senyor Conseller de Governació, en els quals els que corren una mica per aquest món han sentit lamentacions sinceres, àdhuc de gent que no són pas del nostre Partit, que ens diuen: «¿Però perquè ens han nomenat aquest President de la Comissió gestora? ¿No tenia l'Esquerra altra gent? Si en aquest poble hi havia tal o qual altre senyor, que són de l'esquerra, i que haurien estat un Alcalde digne, ¿perquè ens han nomenat aquesta persona?» Jo trobo molt fàcil l'explicació, senyor Conseller de Governació; jo els dic: «Es que no s'ha buscat un Alcalde per al poble, és que quan s'ha nomenat President de la Comissió gestora, no s'ha tingut per a res en compte el Cap de la vida municipal.

el representant del poble, l'home que ha de portar l'Administració municipal i ha de portar el poble vers unes vies de cap al progrés; solament s'ha pensat en un home que en tal data, farà les eleccions, que tindrà a la mà allò que abans se'n deia «el manubri electoral», i pensant en això, es va a buscar l'home que té condicions per això i que pot no tenir-ne per les altres coses. Aquesta és l'explicació del per què la V. S. vol els Alcaldes i perquè després d'haver-se proporcionat cinc-cents vint-i-sis Alcaldes de Catalunya, encara en vol més i es prepara una altra fornada amb les entitats menors, com es va preparant amb aquestes suspensions d'Ajuntaments que va decretant.

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿Quantes n'hi ha de decretades?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Parlem un moment, encara que sigui abusant de l'hora, de les inspeccions. La llista que em va facilitar la V. S. l'altre dia donava com a resultat, si no recordo malament, cinquanteset inspeccions, algunes ja realitzades, sis, set o vuit, i quedaven una cinquantena d'inspeccions per a fer en pobles de Catalunya.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ara n'hi han més.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Anem a augmentar la llista. Vull parlar també dintre l'aspecte legal d'aquestes inspeccions. ¿Creu la V. S. que la Generalitat pot fer aquestes inspeccions? La Llei provincial, en el seu article 28, diu que correspon al Governador inspeccionar els Ajuntaments, aprovant l'estat de la seva caixa i comptes i procurar que compleixin tota mena de disposicions, etc. De manera que és la Llei provincial la que dóna als Governadors facultats d'imposar als Ajuntaments.

¿Però a què obeeixen aquests preceptes de la Llei provincial? ¿Per què els Governadors poden inspeccionar els Ajuntaments? Caldrà que hi hagi algun fonament o algun motiu; i el fonament es troba que en aquells moments en què els Governadors anaven en aquell temps els recursos d'alçada contra els acords municipals, i perquè els Governadors aprovin els comptes dels Ajuntaments, perquè els Governadors eren els que havien de resoldre els recursos d'alçada i havien d'aprovar els comptes dels Ajuntaments; era lògic donar-los els fonaments en què havien de recolzar les seves resolucions i, en conseqüència, poguessin realitzar inspeccions en els Ajuntaments. Però avui, ni els Governadors poden intervenir; i el substitut a Catalunya dels Governadors que sabem que és avui el Conseller de Governació, no pot intervenir en alçada, respecte els acords municipals, ni aprovar els comptes dels Ajuntaments. Li està vedat terminantment al senyor Conseller de Governació i a tots els Governadors civils de la resta d'Espanya l'intervenir en la vida municipal. Sota aquests dos aspectes fonamentals dels recursos d'alçada contra els acords municipals i aprovació dels comptes dels Ajuntaments. I si no pot fer això la V. S., ¿a què obeeixen aquestes inspeccions?

En aquests acords que es van prenent, en aquestes inspeccions, gairebé tots els fonaments — fora allò que fa referència a les processons, a les monges i a les creus — tot són motius d'aspecte econòmic, tot són motius d'aspecte financer, tot són defectes que es volen trobar en les comptabilitats. I jo dic: Si la V. S. no té cap intervenció per la Llei vigent avui,

segons el llibre segon de l'Estat municipal, com és possible que la V. S. pugui imposar sancions pel que fa referència a comptabilitat. ¿Per què ordenar inspeccions en ordre als comptes si la V. S. no pot aprovar ni desaprovar la comptabilitat?

Aquestes inspeccions són absolutament ilegals, es recolzen en un article que si bé no està precisament derogat per aquest estat de confusió en què es viu avui, per aquesta barreja de Lleis antigues i Lleis noves, no obstant s'ha d'entendre derogat, perfectament derogat per aquestes altres disposicions que li neguen a la V. S., que li neguen al Conseller de Governació, la intervenció en matèria municipal en aquests aspectes tan interessants.

I en aquestes inspeccions és en el que es basen aquestes ordres de suspensió que afecten a tants Ajuntaments i que segons ens deia, fa uns moments, el senyor Conseller de Governació, les inspeccions s'extendran a altres Ajuntaments, el que fa que la vida municipal a Catalunya, estigui tan amenaçada com representa el tenir damunt els Municipis una espasa penjada.

I jo li dic a la V. S., senyor Conseller de Governació, que aquest cos d'Inspectors que té la Generalitat al seu servei, alguns dels quals jo conec i puc anunciar que són apreciabilíssims sota tots els conceptes i sota tots els aspectes, i d'altres que no conec personalment però que en tinc immillorables referències, són el floret de funcionaris que ha produït l'esperit municipalista que des de tant de temps ha existit a la nostra terra, i que tan intensament va començar a manifestar-se des de fa vint-i-cinc anys. ¿Creu la V. S. que la missió d'aquests funcionaris, d'aquests joves funcionaris, ha d'ésser aquesta? ¿Ha d'ésser forçosament la d'inspeccionar en aquest sentit els Ajuntaments, la de verificar aquestes inspeccions tan fastigoses — permeteu-me emprar aquesta paraula — que ha d'ésser la missió d'aquest floret de funcionaris, aquesta funció tan poc simpàtica? ¿No creu el senyor Selves que fóra preferible dedicar a aquests funcionaris a una funció més elevada? ¿No creu el senyor Conseller de Governació que s'està fent malbé una generació especialitzada, una generació de funcionaris joves que podrien portar gran profit a Catalunya? Sí, cregui-ho així el senyor Selves i dediqui'ls a una altra missió, dediqui'ls a una altra funció més simpàtica i més elevada.

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿I qui els ha nomenat?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Si jo no dic que el nomenament estigui mal fet; si dic que estan ben nomenats. El que dic és que aquest cos de funcionaris que està a la disposició de la V. S. per les notícies que tinc i pels que coneixo, són uns funcionaris excel·lents, funcionaris animats, funcionaris inspirats d'aquell esperit municipalista que és fruit d'aquelles campanyes que s'han fet a Catalunya durant fa molts anys. Però crec que no es deurien utilitzar aquestes funcions per a aquestes funcions, sinó per altres funcions més elevades, el que redundaria en un gran benefici per la vida municipal de Catalunya i així es podria fer una renovació, es podria fer una Catalunya nova, la Catalunya que nosaltres volem i que ha de començar pels Ajuntaments.

¿Creu la V. S. que en matèria d'Ajuntaments no hi ha res més a fer que això? ¿Creu el senyor

Conseller de Governació que no hi ha altra tasca que la de mirar el color polític dels Ajuntaments, per a dir: aquest és amic meu i, per tant, compta amb la meua simpatia, i aquest no és políticament amic meu i, per tant, el suspenc? No; aquests funcionaris, pel que he dit, deuriem de lliurar-se a altres missions més elevades.

El Sr. ANDREU: Quins elogis fa d'aquests funcionaris!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No tenim a Catalunya tota una sèrie de problemes d'ordre municipalista que està encara per encetar? ¿No tenim a Catalunya tota una extensa part de muntanya, tota una extensa zona muntanyenca a la qual podem dir que no ha arribat no ja l'esperit municipalista, sinó l'esperit de la civilització? ¿Es que no hi ha pobles a Catalunya en els quals no hi ha aigua viva, no hi ha electricitat, on es viu amb molt retard en ordre a sanitat?

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿Què heu fet en trenta anys?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No creu el senyor Conseller de Governació que l'autonomia s'ha de significar precisament per això, per a posar fi a aquest estat vergonyós. ¿No creu que la República s'ha de significar per això?

El Sr. FARRERES I DURAN: Ja s'està fent.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Què s'ha d'estar fent, sant cristià... (*Rialles.*) Sí, s'està fent el contrari.

El Sr. CONSELLER de Governació: És això el que es fa.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No, no; s'està mantenint l'antic, es continua en el mateix estat de coses i de fets que abans en aquest ordre. I convindria que aquest Cos de funcionaris tan intel·ligents i tan apreciables que estan a les ordres de la V. S. i altres funcionaris que poguessin venir, sembressin en aquesta obra que jo dic i que és vertaderament profitosa.

La Secció municipal d'Administració Local de la vostra Conselleria, jo la concebeixo d'una manera diferent a com la concebeix el senyor Selves. ¿Tal vegada pensarà la V. S. que si no es fan aquestes inspeccions ja no resta res a fer? Creu la V. S. que sense aquestes inspeccions es quedaria sense feina? No; no es quedarà sense feina. L'Oficina d'Administració Local que hi ha en el vostre Departament, és transcendental i importantíssima i jo la concebeixo com el llaç d'unió, com el nexa entre tots els Ajuntaments de Catalunya, com el nexa i organisme coordinador dels serveis que presta la Generalitat. Hem parlat de serveis de llum elèctrica, d'aigües, de sanitat, d'obres públiques; i per tots aquests serveis que s'han d'intensificar cada dia més, els Ajuntaments necessiten el suport i assessorament de la Generalitat; i com l'ordenació d'aquests serveis està en seccions diverses, hi ha d'haver un nexa, ha d'haver-hi un llaç.

El Sr. CONSELLER de Governació: Això això que es fa.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Doncs, dediqui aquest cos d'inspectors a aquesta funció, i lliuri's d'aquesta missió inspectora!

I encara hi ha una part molt més trista i do-

lorosa pels Municipis, que és el que es refereix a les dietes que es cobren per les inspeccions.

Les inspeccions impliquen dietes! i es diu als Ajuntaments...

El Sr. FARRERES I DURAN: Oh!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Oh! ¿No sap el que és, senyor Farreres i Duran?

El Sr. FARRERES I DURAN: Jo no en cobro.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Lliga: ¿Com que no cobra? No cobra?

El Sr. FARRERES I DURAN: Dietes. (*Rialles i rumors.*)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Com exemple pot esmentar el cas de l'Ajuntament de Vilabertran, al qual s'han tramès tres inspectors. I es dona el cas que en aquest Ajuntament per prohibició del Governador, primerament i després per prohibició de la Generalitat, no se li deixa cobrar el repartiment, no se li deixa entrar ni un cèntim. En aquest Ajuntament la vida municipal està paralitzada fins el punt de què no pot pagar la llum elèctrica. I en aquestes condicions, rep inspeccions i després una comunicació dient-li, ordenant-li, que ingressi una quantitat determinada de pessetes, en concepte de dietes dels inspectors que han anat al poble. I això se li diu a aquest Ajuntament sabent que no té res i se l'apremia perquè pagui dintre de tal termini.

Em permeto insistir en el senyor Conseller de Governació, perquè separi aquests joves del cos d'inspectors de les funcions a què se'ls ve destinant, i se'ls confereixi un altre servei, una altra missió en la qual podran fer molt de bé a Catalunya.

Prou sé que estic cansant la vostra atenció...

Diversos senyors DIPUTATS: No, no; l'escoltem amb molt de gust.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Hi han dos camins a seguir en matèria municipal a Catalunya: hi ha el camí antic, hi ha també el camí que ahr el retreia també i sento haver-ho de dir estant absent de la Cambra el senyor Simó i Bofarull...

El Sr. RIERA: Ja anirem a buscar-lo.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No, gràcies; no fa falta.

El Sr. RIERA: Ja he anat a buscar-lo una altra vegada.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Em refereixo a aquell camí, que amb sinceritat tan simpàtica, ens explicava el senyor Simó i Bofarull, en dir que, com a Governador de Girona, es va trobar amb què havia de resoldre els expedients electorals i va deixar a fora els que no eren radicals.

Diversos senyors DIPUTATS: Republicans!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Sí; republicans.

Els mateixos senyors DIPUTATS: Es que havia dit radicals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Republicans, naturalment. És una sinceritat que m'agrada molt veure-la en un home que la utilitza, però la V. S. fa el que s'esmenta en aquell llibre del comte de Romanones, on es posen de manifest casos semblants, ja que quan un Diputat, un Governador o un Ajuntament feien nosa, el sepa-

rava. Si voleu seguir per aquest camí no haurem fet més que continuar la història vella, buscar subterfugis constantment i entrebancs perquè caiguin els Ajuntaments i es mantingui la confusió dintre la vida municipal, mantenint només els Ajuntaments com a mers instruments de la vida electoral, i, en aquest cas, la vida de renovació d'Espanya no seria possible.

Hi havia un altre sistema, el nou, el d'acabar amb això, però això implicava una premissa, implicava una condició prèvia: l'absoluta abstenció del senyor Conseller de Governació en aquestes matèries; no havia d'existir aquesta intervenció governativa en la vida municipal.

Jo vull portar aquí alguns textos que recullen aquest ambient nou que la V. S. molt possiblement no els rectificarà. Un d'ells és de la Federació de Municipis Catalans. Les conclusions de la Federació de Municipis darrerament celebrada aquí, com saben tots els senyors Diputats — i sento que no estigui present el senyor Arnau, ja que ell deia que semblava que jo invocava la Federació i li semblava insidiosa aquesta afició meua a invocar-la. D'afició en tinc molta, perquè és un organisme al qual jo vull i del que n'espero grans coses, però no hi ha per la meua part la més lleu insídia en invocar aquesta Federació.

En les conclusions d'aquest congrés celebrat fa pocs mesos, es deia: «Relació amb els Poders superiors. Queda establerta aquesta relació acceptant els Municipis la subordinació als Poders constituïts; però no haurà de persistir sota cap aspecte l'actual concepció centralista que ha empetitit el Municipi i l'ha convertit en una dependència de l'Estat. I menys encara haurà de subsistir la intervenció governativa dintre l'esfera municipal. Per a tot atac que vingués d'un Poder superior hauria d'existir un recurs específic semblant al que estableix l'article 290 de l'Estatut que la República va derogar per Decret del 16 de juny del 1931.»

Una altra opinió la portava el diari d'ahir, referint-se a la reunió celebrada per la Minoria radical-socialista a Madrid i que deia així en el seu paràgraf segon, després del primer on diu «la immediata inspección, etc.»: «Prohibición absoluta de suspender a los Concejales por los representantes del Gobierno, salvo en el caso de seguirseles procedimiento judicial.»

D'una manera categòrica i terminant consideren els que governen Espanya que s'han de suspendre aquestes facultats i que elles han d'ésser funció de l'autoritat judicial, que és...

El Sr. CONSELLER de Governació: Que és el que jo sostinc.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però que no ho practica!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: I, finalment, esmentaré un text de l'estimat company senyor Rovira i Virgili. Diu: «Els polítics, els tècnics i els governants de Barcelona no han de creure que és indispensable llur control permanent en la vida municipal dels nuclis d'importància. No han de creure que amb una visita d'inspecció, amb un cop d'ull, un cop de ploma o un simple cop de telèfon, poden adobar els organismes municipals espatllats. Les funcions del Municipi demanen, a aquell que hi intervé, un

coneixement directe dels instruments d'acció i de l'ambient de cada indret.»

Es el que fa la V. S., pensant que des del seu despatx pot manar als Municipis de la nostra terra. És molt important tenir present això en aquests moments en què anem a fer la nova Llei, la Llei municipal que ha de regir la vida dels Municipis d'avui en endavant, en la qual tots tenim posada la nostra il·lusió i creiem que podria ésser l'inici de la Catalunya nova que pensàvem en els nostres somnis de l'autonomia. Però jo dic al senyor Conseller de Governació, que en aquesta matèria com en totes — i tal vegada en aquesta matèria més que en altres — cal establir la deguda separació entre els textos legals i la conducta. Diguin el que vulguin les Lleis, si la conducta no s'atempora a elles, no haurem aconseguit res.

A Espanya hi hagué un moment un canvi en el criteri legal que semblava hauria d'implicar un canvi en la conducta. Fou el segle passat, des de les Corts de Càdiç fins a l'any 69. Es va pensar que l'Ajuntament era un òrgan del Govern central i que l'Estat el creava, el comandava i el dissolia, i a l'any 69 hi hagué un canvi en virtut del qual es rectificà la vida del Municipi considerant-lo independent de la vida de l'Estat. Però la conducta dels governants fou la mateixa perquè es lliuraren a empetitir la vida dels Ajuntaments i intervingueren des de les esferes governamentals en el que era matèria privativa municipal. I jo dic a la V. S. que si el criteri en què s'ha d'inspirar la vida d'aquest Govern en matèria municipal és el que mostren les disposicions dictades fins ara i l'estat d'esperit del seu discurs de l'altre dia, hauria de dir-ho clarament al Parlament i així nosaltres podríem manifestar que no val la pena de perdre el temps fent una Llei municipal, perquè serà inútil, ja que si la conducta de la V. S. ha de continuar éssent com fins avui, i després d'haver-hi la Llei busca la Reial ordre del 82 per a vulnerar el que digui la Llei, serà llàstima tot el que diguem nosaltres. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats; cap de les víctimes d'aquestes disposicions draconianes del senyor Conseller de Governació s'ha acostat a nosaltres perquè en féssim la defensa. Tampoc ha vingut ningú perquè impelíssim al senyor Conseller de Governació a prendre mesures contra cap Ajuntament. Serà potser perquè nosaltres no tenim influència en les esferes governamentals o serà perquè coneixen els nostres principis.

El fet és que potser nosaltres no podem callar totalment en el curs d'aquest debat. No es pot cloure aquest debat sense fer sentir la nostra opinió, que ha d'ésser imparcial. Nosaltres no tenim amics entre les víctimes, nosaltres no hem fet cap pas per a suspendre a cap Regidor ni dissoldre cap Ajuntament. No coneixem els casos que han motivat aquesta intervenció, i no els coneixem per la causa que he apuntat, o sigui, que ningú ha vingut a nosaltres i tampoc nosaltres ens hem pres la molèstia d'estudiar llurs causes. No sabem, doncs, si tenen raó o no.

Hem sentit fets relatats sobre Ajuntaments intervinguts pel senyor Conseller de Governació, però

amb el que s'ha dit no podem formar judici. Però sí que en el curs d'aquest debat, i d'una manera particularíssima en el discurs extens i eloqüent del senyor Vallès i Pujals, s'ha fet referència a l'Ajuntament de Sant Celoni que conec un xic per referències, i sé que els Regidors de l'Ajuntament de Sant Celoni no són el que podríem dir-ne àngels o serafins, no són persones ciutadanament recomanables. Són persones que potser no mereixen aquesta sanció, però la seva gestió davant el Municipi no és de les que es puguin esmentar aquí com un exemple de ciutadania per la bona administració, i em referiré solament a un cas que ha mencionat el senyor Vallès i Pujals i que és el de què hi ha un sol representant de l'Esquerra Republicana de Catalunya. N'hi havia dos, i un d'ells va renunciar al càrrec i va quedar-ne solament un; però n'hi havia dos, perquè els senyors que administren i que tenen el control de l'Ajuntament de Sant Celoni havien amanyat la distribució de districtes electorals de tal manera que tenint l'Esquerra Republicana de Catalunya quasi tants vots com ells, únicament varen treure dos Regidors en les eleccions i els altres es varen quedar amb la representació del terme municipal. Això vol dir que algunes coses feien aquests senyors perquè aquest fet és indesmentible. La diferència de vots entre una fracció i altra no arribava a cent, quan hi havia més d'un miler d'electors.

Això vol dir que aquests senyors coneixien perfectament la forma de produir-se, no per a donar exemple de bona administració i de ciutadania, sinó per a fer prosperar els seus interessos polítics i fins els seus interessos personals. Però no em puc ficar en el que hagin fet els senyors de l'Ajuntament de Sant Celoni, en realitat, tinc coneixements suficients per a jutjar si el senyor Conseller de Governació ha estat encertat en la mesura que ha pres. Crec que, en realitat, ni el senyor Vallès i Pujals ho intentava ni el senyor Conseller de Governació tampoc, que en el curs d'aquest debat es citessin incidències i minúcies ni motius que hagin pogut provocar aquesta resolució del senyor Conseller de Governació, sinó que el senyor Vallès i Pujals — ho ha dit ell eloqüentment — anava molt més enllà i tirava molt més alt.

Nosaltres podem dir, doncs, la nostra opinió, i la nostra opinió no pot ésser de cap manera favorable a les intervencions governatives en els Ajuntaments. No hi podem estar de cap manera perquè tots els que som aquí, i nosaltres més que ningú, tenim l'obligació de fomentar la ciutadania del nostre poble, d'exercitar-lo en les bones costums, d'educar-lo en la bona administració, de fer que respongui a tots aquells postulats que donen les Lleis com indicació precisa perquè els homes es produeixen socialment i políticament en la forma més correcta i en benefici de la collectivitat. Nosaltres sabem que vosaltres compartiu aquests principis i que potser apremiats per diverses circumstàncies — circumstàncies inherents a tot canvi de règim, a tota aquesta subversió que estem vivint, que nosaltres considerem benèfica i que la desitjaríem encara més radical —; que probablement impellits per una pila de circumstàncies us trobeu a vegades en què aquells ressorts que haurien de moure's a favor del canvi de règim i

per a consagrar el canvi de règim no funcionen en la forma deguda i no sabeu ja quina resolució prendre per tal que pugui ésser un bon instrument dintre de la maquinària general que nosaltres esteu muntant.

Crec doncs, que el que ha fet fins ara el senyor Conseller de Governació potser no té tota la gravetat que el senyor Vallès i Pujals ha volgut donar-li. Ho seria, sí, com a inici, com a un començament d'un hàbit que volgués implantar-se pel Govern de Catalunya, perquè això seria decididament i radicalment en contra de Catalunya. Si el Govern de Catalunya no considera que té només una missió directora, una missió inspiradora, mai una missió reguladora i detallista de les coses que hagin de fer els Ajuntaments, Catalunya no creixerà en la forma que nosaltres desitgem; és impossible. Els ciutadans han d'aprendre per si mateixos a governar-se, a dirigir-se i a administrar-se. Res més ho diu que la seva intervenció en els Ajuntaments i en l'administració de les coses comunals. És la primera escola i la més útil de totes. I si dintre d'aquesta escola no hi troba aquella llibertat, aquell ambient que es demana per a totes les escoles, que cau de ple dintre de tot principi pedagògic — l'espontaneïtat del deixeble, les iniciatives que es porten a resolució i a compliment —; si dintre d'aquests impulsos naturals en cada home hi ha d'haver la intervenció superior d'un Govern que vol controlar-lo i vol intervenir-lo, aleshores moltes d'aquestes vocacions restarien frustrades i, en lloc d'ésser una escola, serien només que uns instruments de servei d'un Govern que seria més o menys despòtic. Vosaltres afortunadament, esteu controlats per una gran massa d'opinió. No crec que es passi el perill que des del Govern de Catalunya es pugui establir cap mena de despotisme. Catalunya és un país massa despert i hi ha prou ciutadania per a evitar que això sigui. Però teniu en compte que no sempre governareu vosaltres, que un altre dia pot governar un Partit amb menys escrúpols i que aquell dia, basant-se en un hàbit ja establert, basant-se en uns costums que ja siguin inveterats en el Govern de Catalunya, els Ajuntaments no puguin viure i hagin només de viure a precari i del favor que els presti aquest Govern de Catalunya.

Per altra part, també nosaltres, com sabeu, sostenim principis que tenen aplicació a tot arreu i en tenen i molt directament en els Municipis. És molt possible, és gairebé segur, que el dia que nosaltres guanyem alguns Ajuntaments, ens trobem en el cas que es posi en dubte si allò que faran aquells Ajuntaments socialistes cau de ple dintre de la Llei o està al marge de la Llei o, en alguna cosa dubtosa en respecte de la Llei, i no cal que us digui el mal que es faria al progrés, el mal que es faria a la justícia i el mal que es faria a la veritable ciutadania si el Govern de Catalunya es considerés amb facultats per a suspendre acords d'Ajuntaments i fins per a suspendre els mateixos Ajuntaments quan aquests es sortissin de les funcions burocràtiques i administratives que fins ara els han estat atribuïdes.

Crec, doncs, que en aquests moments que s'ha suscitat aquest debat, nosaltres podem dir amb molta

tranquil·litat de consciència, que no tenim en absolut cap intervenció en els fets que es discuteixen, que això potser no cal dir-ho, perquè ja ho sap tothom, però sí que volem dir que ara i en tot moment, molt més ara que mai, perquè en aquests moments — com deia el senyor Vallès i Pujals al final del seu discurs — estem a punt de discutir la Llei municipal que ha d'ésser fonamental per a Catalunya, ara és l'hora de declarar que, al nostre entendre, només en casos completament inevitables, el Conseller de Governació i el Govern de Catalunya han d'intervenir els Ajuntaments; però que li agrairíem, i crec que també està en el seu ànim i en el seu esperit, que aquestes intervencions fossin les mínimes possibles...

El Sr. SELLÉS: Sant Celoni i Calaf.

El Sr. SERRA I MORET: ...i si'fos possible que no n'hi hagués més.

El Sr. SELLÉS: Posi's d'acord amb el senyor Comorera, senyor Serra i Moret, que va demanar dues destitucions d'Alcaldes: Espàrraguera i Calaf.

El Sr. COMORERA: Jo no vaig demanar cap destitució.

El Sr. SELLÉS: No; el senyor Fronjosà.

El Sr. SERRA I MORET: Va fer denúncies públiques.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es per a pregar a la Presidència que tingui a bé el reservar-me la paraula pel dimarts, perquè voldria contestar extensament les manifestacions del senyor Vallès i Pujals i les que acaba de fer el senyor Serra i Moret; que estic absolutament oposat a aquestes manifestacions.

El Sr. PRESIDENT: Es reserva la paraula al senyor Conseller de Governació. Se suspèn aquest debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial relatiu al Projecte de Llei sobre la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

El Sr. PRESIDENT: Comença la discussió de l'article 11. Hi ha un vot particular, del qual es donarà lectura.

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de presentar al Parlament el present vot particular:

L'article 11 es redactarà de la manera següent:

Article 11. Cada Comissió arbitral estarà composta de tres membres nomenats per la Unió de Rabassaires i de tres més nomenats per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. El President serà designat pel Consell executiu de la Generalitat de Catalunya, però podrà ésser recusat per l'acord de tres membres de la Comissió. En cas de recusació, es reuniran els sis membres, sota la Presidència d'un delegat del Consell executiu, i després d'insacular els noms dels quatre candidats, proposats dos per cada part, i acceptats prèviament pel Consell executiu de la Generalitat, serà nomenat President el que resulti elegit per sort entre els quatre.

El President, així en el cas de què sigui designat pel Consell executiu de la Generalitat, com en el cas

de què es procedeixi a la insaculació dels quatre candidats proposats, ha de tenir el títol de Noari, Jutge, Fiscal, Registrador de la Propietat, Advocat de l'Estat, Enginyer agrònom o Perit agrícola.

Palau del Parlament, 14 de juny del 1933. — Abadal, Tries de Bes i Carreres i Artau.»

El Sr. PRESIDENT: ¿Algun dels firmants del vot particular vol fer ús de la paraula?

El Sr. CARRERES I ARTAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Carreres i Artau.

El Sr. CARRERES I ARTAU: Per a explicar amb tota la brevetat possible l'esperit d'aquest vot particular, el qual va seguit d'algun altre vot particular i d'alguna esmena, que en part el continuen i en part el determinen.

Nosaltres ens trobem, senyors Diputats, amb un dels articles més importants d'aquest Projecte de Llei per a solucionar els conflictes del camp: l'article 10, que crec que passa ara a ésser l'article 11. Tant important, que atesa la trajectòria que ha anat prenent el Projecte, trajectòria en el sentit d'estructurar tota una vida arbitral amb una Comissió de districte i, segons alguna esmena al redactat definitiu, que després serà estudiat aquí, amb una Comissió arbitral de caràcter superior, dic que atesa aquesta trajectòria d'organitzar una justícia arbitral, ens trobem amb el que en podríem dir la clau de volta de tot aquest edifici que estem bastint, o que s'està bastint, perquè el nostre punt de vista particular d'aquesta Comissió és que no es podia abandonar la via judicial.

El Sr. CEREZO: Si no diu això el vot particular!

El Sr. CARRERES I ARTAU: Ens trobem en l'organització d'aquesta Comissió amb les dues representacions, amb la representació de les dues forces belligerants de l'assumpte, i és en aquest sentit que s'ha estudiat que a la Comissió arbitral hi haurà tres membres representants de la Unió de Rabassaires i altres tres nomenats per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre. Però la verdadera dificultat està en la designació del President de la Comissió, que és el que ha de venir a ésser el prim de la balança. En aquest vot particular s'estableix que el President serà designat pel Consell executiu de la Generalitat de Catalunya; però tenint en compte que la persona designada podria donar-se el cas que no tingués l'acord, l'assentiment de les dues forces belligerants, s'estableix un procediment recusatori per a quan es doni aquest cas d'inconformitat d'alguna de les dues parts belligerants. Així s'estableix que en cas de recusació es reuniran els sis membres sota la presidència d'un delegat del Consell executiu i després d'insacular els noms de quatre candidats proposats, dos per cada part, i acceptats prèviament pel Consell executiu de la Generalitat, serà nomenat President el que resulti elegit per la sort entre els quatre. És un procediment mecànic, el procediment d'insaculació, però de moment els redactors d'aquest vot particular no varen trobar altre procediment que posés les dues parts en una situació d'igualtat. Veritat és que no és, repetixo, un procediment perfecte, però se'ns ha de presentar un altre procediment que ofereixi millors garanties. En tot cas, per altra part, el procediment d'insaculació tampoc no és un procediment que sigui tan poc recomanable que no tingui els seus usos le-

gals. En la Llei d'Enjudiciament civil, quan les dues parts no s'entenen per a la designació de persones peritès, d'experts, llavors s'apella a aquest procediment d'inseculació.

En realitat, aquí del que es tracta és de què l'assumpte, la designació del tercer, no sigui resolt purament i exclusivament pel Consell Executiu de la Generalitat, no per manca de respecte a aquesta entitat, a la qual tots nosaltres ens devem, sinó perquè pròpiament el Consell Executiu de la Generalitat té un aspecte governatiu, no representa estrictament el Poder judicial, que podríem dir que és el que idealment hauria de superar les diferències de les dues parts belligerants en quant a la designació del tercer. Em va fer molta impressió el que deia, em sembla que era a la sessió d'ahir, el senyor Conseller de Justícia i Dret, quan per a justificar el seu punt de vista en aquest greu assumpte de la revisió de sentències, deia: Senyors, aquí hi ha dues posicions, cada posició té la seva lògica, el que és molt difícil és que hi hagi un diàleg possible entre aquestes dues posicions, perquè, com no sigui posant-se en un pla superior, és difícil penetrar el fons comú d'una nova lògica, d'una justícia en la qual està la lògica integral d'aquestes dues lògiques divergents.

Pregunto jo, si tota la nostra tasca en discutir aquest importantíssim article 11 ha d'estribar, s'ha de referir a l'intent de superar aquestes dues posicions que estan en pugna, i per això m'ha semblat, salvant sempre tots els respectes que mereix l'institució, que cauria decididament sense garantia, sense aditament, del costat del Consell Executiu de la Generalitat, i em sembla que no és desfogar la qüestió de la designació del tercer amb aquell comble de garanties que és necessari en un assumpte tan delicat. De manera que aquest vot particular més que altra cosa — ja he anunciat que hi ha esmenes i altres vots particulars — com una introducció, per dir-ho així, a l'estudi o determini per a la designació, amb totes les garanties necessàries del President o dels Presidents de les Comissions arbitral, primer la de districte, després la Comissió arbitral superior, de la qual és possible que es parli avui mateix en aquesta sessió.

Anem a un darrer punt: S'estableix en el darrer paràgraf que el President, tant en el cas que sigui designat pel Consell Executiu de la Generalitat, és a dir quan no ha estat recusat, com en el cas que s'hagi procedit a l'inseculació dels quatre candidats proposats, que és quan a una de les parts belligerants no agradi el proposat, diu, haurà de tenir el títol de Notari, Jutge, Fiscal, Registrador de la Propietat, Advocat, Enginyer Agrícola o Perit Agrícola. Ja sé que aquestes condicions, que són condicions externes, demostratives d'una certa competència, no tenen la simpatia de tots els sectors d'aquesta Cambra. En general, hi ha avui dia una mica d'*snobisme* en dir mal dels tècnics; és una d'aquestes coses que, com tots els xarrampions, tenen una fase transitòria i un dia o altre passen, però fins ara, que sàpiga, pels càrrecs més importants del Govern de Catalunya, sempre m'ha semblat que la Majoria de l'Esquerra Republicana de Catalunya

procurava també afinar amb els seus nomenaments, i m'ha semblat que en el càrrec, per exemple, de la Conselleria de Justícia, hi posava, que jo sàpiga, un advocat, no se li ha acudit anar-hi a posar un mariner, per exemple. (*Rialles.*)

El Sr. BATTESTINI: No toqui la Marina, senyor Carreres, que desafinarà.

El Sr. CARRERES I ARTAU: De manera que jo crec, senyors, que, tractant-se d'una Comissió arbitral, en què està molt bé que el seny natural estigui representat per les dues parts belligerants i que aquestes dues parts belligerants no se'ls exigeixi cap títol ni cap capacitat especialitzada, treta d'aquella que tots tenim. Però, senyors, que almenys la Presidència tingui una certa consideració, que sigui filla de la competència de l'especialització, no a tall de professió, però una certa especialització de l'assumpte. No podem amagar que en aquestes Comissions arbitral, encara que s'hagi de fallar pel bon sentit, pel seny natural i per l'equitat, hi hauran algunes qüestions una mica greus, sobretot després d'aquestes modificacions revolucionàries o radicals, com vosaltres volgueu anomenar-les — sou vosaltres els autors de les modificacions, i us deixo a vosaltres mateixos la qualificació, com ja ho heu fet mantes vegades —, després de totes aquestes qüestions greus de revisió de sentències, de saber si els Decrets de revisió dictats per la República s'han aplicat bé o s'han aplicat malament; hi ha una pila de qüestions ja de caràcter una mica delicat, una mica greu, i és molt natural que, almenys el president tingui una certa preparació sobre la matèria. Per això crec que està justificada aquesta addició a l'última part del nostre vot particular, que si bé està calcat en l'article corresponent del Projecte de la Comissió Jurídica Assessora, nosaltres hem cregut que s'hi havia d'afegir aquesta especialitat. No vull molestar més la Cambra, perquè nosaltres, salvant el nostre criteri doctrinal en cada un dels articles, no tenim intent d'allargar excessivament el debat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Senyors Diputats: Planteja aquí el senyor Carreres una cosa que ja s'ha discutit a la Comissió, de què precisament a aquest article s'hi ha acoblat una esmena que ve després presentada per la Lliga Catalana, relacionada amb què es dona la facultat que el President sigui designat per la mateixa Junta arbitral, i en el cas que aquesta Junta arbitral no el designi per unanimitat, és aleshores quan l'ha de designar el Consell Executiu de la Generalitat. Com que a nosaltres ens mereix tota la confiança el Consell Executiu de la Generalitat i, com ja ha reconegut el senyor Carreres, ell sabrà triar la persona, no necessitem que aquesta persona hagi de tenir un títol acadèmic, sinó que n'hi haurà prou amb merèixer la confiança de la rectitud del Consell de la Generalitat perquè aquest President que sigui anomenat, per no haver estat designat per la Comissió arbitral, respongui a aquest esperit de justícia que deia el senyor Carreres, i que nosaltres tenim la seguretat que sabrà tenir quan hagi d'actuar en les Comissions arbitral. Per això rebutgem el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Es rebutja el vot particular? (*Dissentiment en la Minoria de Lliga Catalana.*) Es rebutja el vot particular amb els vots a favor de Lliga Catalana. Hi ha un altre vot particular, que es llegirà.

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que sotasignen formulen el següent vot particular a l'article 11.

S'hi afegirà el paràgraf:

De les resolucions dictades per la Comissió arbitral cabrà apel·lació al Tribunal de Cassació de Catalunya; i mentre aquest no hagi entrat en funcions el recurs d'apel·lació es veurà a les sales del Civil de l'Audiència de Barcelona.

Palau del Parlament, 13 de juny del 1933. — Abadal, Carreres i Artau, Tries de Bes i Rovira i Roure.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÈS: La Comissió rebutja aquest vot particular.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Senyors Diputats: Aquí establím, en mèrits d'aquest vot particular, l'apel·lació de les resolucions dictades per les Comissions arbitral. No és cap cosa nova; és una qüestió resolta avui arreu del món i en tota mena de procediments, ja els estrictament i merament judicials o en aquests anomenats mixtes. El recurs d'apel·lació, que té les seves rels en l'essència mateixa del procediment de tota època i de tot el món, fundat en la falibilitat humana i una colla de raons que no és aquí el moment d'aportar, crec jo que no ha de sostreure's de l'actuació de les Comissions arbitral, tant més quan, ultra aquesta raó de fons de dret processal, s'hi poden adduir dues raons concretes en el punt específic que estem ara escatint. Fixeu-vos bé, senyors Diputats, que aquestes Comissions arbitral vénen a substituir tot un procediment, un procediment de dues i de tres instàncies; és la funció judicial esborrada i aquí convertida en aquesta acció arbitral. A més, un munt de qüestions hi són abocades per tal que les hagin de resoldre possiblement aquestes Comissions arbitral. Podríem admetre el fet de no assenyalar cap recurs ulterior en les decisions arbitral si la missió d'aquestes Comissions quedés reduïda purament a resoldre un cas concret, perquè aleshores la brevetat supera la possible injustícia comesa, però és que aquí, a les Comissions arbitral, tal com vosaltres heu anat votant aquest Llei, s'ammunteguen una pila de qüestions; no és el com ni el quan resoldre la matèria estricta del conflicte, sinó que, en mèrits d'un article que s'ha votat, totes les incidències possibles que puguin sorgir dels conflictes s'aboquen en el coneixement de les Comissions arbitral, possibles resolucions en què es qualificaran i es feriran drets, possibles decisions de les Comissions arbitral en què s'establiran situacions de possessió i de propietat, i és certament molt gros tancar tot camí a possibles reparacions d'injustícies, com és el negar un recurs d'apel·lació.

Crec jo que aquestes raons, sintèticament exposades, ens han de conduir a la conclusió que no ha

d'ésser una excepció aquest procediment arbitral de donar un recurs d'apel·lació. Nosaltres, aquí, hem posat en el vot particular el que el Govern va presentar en el seu Projecte: l'apel·lació al Tribunal de Cassació de Catalunya, i en la inexistència d'aquest Tribunal, qualsevol de les sales civils de l'Audiència.

Veritat és que en la darrera redacció de l'article 11, acceptant en alguns aspectes la nostra suggerència, s'estableix un recurs que podríem nomenar extraordinària d'extralimitació, copsant les possibles desviacions de la missió que concretament es senyala a les Comissions arbitral, en el cas que aquestes vagin a fer definicions de dret de possessió i de propietat, que no els hi escau, però jo he de confessar que tal com està redactat l'article, si bé és una millora en relació a la redacció d'ahir, no em satisfà. Jo sóc un xic més maliciós que el meu company volgut senyor Carreres i Artau. Tinc tots els respectes per a la Generalitat, per al Consell Executiu i concretament per al senyor Conseller de Justícia i Dret, però s'han produït aquí tantes coses, el senyor Conseller de Justícia i Dret ha tingut la bondat de parlar mantres vegades assenyalant posicions tan diferents, que jo he de veure amb un xic de recança com s'abandonen posicions fixades i el recolzar extralimitacions, ja concretades en aquest punt, a l'apel·lació en definitiva del poder governatiu; perquè es nomena aquí una Comissió superior: dos conreadors, dos propietaris i un tercer, el President, el que decidirà en definitiva en la major part dels casos, que és una emanació del Poder governatiu. És molt fort això, tant més quan jo us deïa suara, que no hem pogut apreciar aquí una fixesa de concepte de posició en front d'aquest problema que es pretén resoldre amb aquesta Llei de resolució de conflictes per les paraules mateixes pronunciades en aquesta cambra. D'aquí ve la raó del nostre recel i, concretament, del que us parla.

Deïa ahir, eloqüentment, el senyor Conseller de Justícia i Dret, finalitzant la seva intervenció amb aquestes paraules que ara diré textualment: «Però no cal esgarrifar-se; ni jo trobo que sigui absurda la posició que han adoptat els senyors de la Lliga Catalana, puix per a ells ha estat com si fos no existent això que hem vist passar per davant nostre, perquè ells ho troben incongruent, mentre que nosaltres volem posar el nostre esperit al nivell dels fets que nosaltres mateixos hem contribuït a realitzar.» El senyor Coromines va dir coses completament diferents fa unes quantes sessions.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No.

El Sr. TRIES DE BES: Oh, ho llegiré, per fer-li memòria. «En quant al senyor Abadal, jo li he de contestar un argument — deïa en la sessió del dia 19 de maig — «que, si fos cert, crec que seria el més gros, el de més virtualitat dels que s'han exprimit aquí. Deïa el senyor Abadal: «Fins el 10 de juliol de l'any 1931 aquest problema que se us ha plantejat no existia, però aquest problema l'heu plantejat vosaltres, la República l'ha plantejat; l'Esquerra, o l'ha plantejat, o l'ha agreujat, i ara ens veniu aquí a voler arranjar les coses, els problemes, les diferències que heu creat vosaltres mateixos.» I la V. S. afegia: «I jo dic que si això fos cert, senyor Abadal, aquest fóra l'argument més fi, més agut, per a demostrar la incapacitat d'un Govern i d'una Majoria, per a resoldre un problema que tin-

gui plantejat. Si nosaltres amb la nostra intervenció hem creat el conflicte, en nom d'aquesta torpesa no podem venir al Parlament de Catalunya a proposar una solució; nosaltres, si hem esguerrat el fet, esguerrariem també el remei. Aquest argument seria prou agut per a destruir la nostra capacitat d'acció, si aquest argument fos cert.»

¿En què quedem, senyor Coromines?

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Ja li explicaré.

El Sr. TRIES DE BES: Si no és cert el que va dir que vosaltres havíeu creat aquesta...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No, no.

El Sr. TRIES DE BES: Paraules textuais: «Hem contribuït a realitzar»...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: A realitzar. ¿Què té que veure una cosa amb l'altra?

El Sr. TRIES DE BES: No, no, permeti. Doncs si això no és cert, tot l'enfilall d'arguments que va adduir la V. S...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Tornem-hi. ¿Què té que veure una cosa amb l'altra?

El Sr. TRIES DE BES: El que és que a la V. S. li sap greu; evidentment, que és això. Perquè si això no fos cert, tot l'enfilall d'arguments que va adduir la V. S. recolzant un fet revolucionari per a salvar un precepte monstruós, no tindria cap eficàcia, i la V. S. hauria comès una falsedat. I si fos cert, aleshores la V. S. es recusa en les mateixes paraules en què diu que està incapacitat per a resoldre, està incapacitada la Majoria; si està incapacitada per a resoldre el fons del problema, ¿quina capacitat li podem donar per a resoldre les possibles reclamacions? És aquesta la nostra posició, i per això demanem en el nostre vot particular que un Tribunal fora de l'acció governativa sigui el que pugui resoldre i posar remei a les possibles reclamacions de les Comissions de districte.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: El que està estranyat és aquest Conseller de Justícia, estranyat d'aquesta posició que pren ara el senyor Tries de Bes, i ho està perquè tota la seva argumentació rau en recusar el Conseller de Justícia com a President d'aquest Tribunal que haurà de fallar en darrera instància els casos d'extralimitació, i jo recordo que va ésser la V. S. qui ho va proposar.

El Sr. TRIES DE BES: Abans de pronunciar la V. S. les paraules d'ahir, que són les que ens van alarmar, senyor Coromines. Jo em referia a allò que vostè havia dit abans. (*Rumors i rialles en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: ¿I què té que veure això? És una habilitat pueril, senyor Tries de Bes, aquesta de la V. S. Què té que veure l'explicació d'un dia, amb l'explicació d'un altre! Què té que veure!

El Sr. TRIES DE BES: Així ja ens entendrem. (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret:

Què té que veure la posició d'un home que li diuen: «Haveu creat un conflicte». I ell diu: «No, no l'hem creat ni nosaltres, ni vosaltres, ni ningú d'aquí, aquest conflicte; és el resultat d'una evolució social que ja fa temps que dura i que es desenrotlla d'aquesta manera». Aquesta és la meua posició del primer dia, i després, ¿que nosaltres hem pres part en aquesta revolució? ¿I qui ho nega això? ¿Quan ho he negat jo? Nosaltres hem contribuït a fer-la, aquesta revolució, i ens en sentim honrats, però nosaltres no hem creat aquest fonament del conflicte, que és allò de què parlava el senyor Abadal, perquè el fonament del conflicte era un estat social que no venia a conseqüència dels nostres actes, sinó que es va produir a desgrat dels nostres actes i dels vostres, perquè era el resultat, repeteixo, d'una evolució social. ¿Què té que veure una cosa amb l'altra? No, senyor Tries de Bes; la V. S. ha cregut que podria incloure aquí involucrar amb una contradicció a aquest home de bona fe que parla sempre tal com les coses es presenten. Se li parla de la creació d'un conflicte, d'un estat de fet, i diu: «Ah, no! No ho hem creat nosaltres això, és el resultat d'una evolució social, i després diu: Però a aquesta revolució, tal com està feta, nosaltres hem contribuït a realitzar-la; no hem provocat, no hem provocat ni creat el seu fonament, perquè aquest és el resultat d'una evolució social que és molt anterior a l'existència de l'Esquerra, i molt anterior també fins a l'existència individual de cada un de nosaltres.»

El que hi ha aquí, i el que no s'entén, és aquesta posició del senyor Tries de Bes, que quan ningú no li ho proposava dintre de la Comissió, quan ningú no en parlava, va suggerir la idea que, com a President de Tribunal, individualment, sigui el Conseller de Justícia el que resolgui aquest recurs d'apel·lació. I es troba el senyor Tries de Bes, que els seus companys es reuneixen, i li diuen: Us haveu excedit, senyor Tries, perquè, vaja una que n'hem feta! Aquí ho hem deixat tot en mans d'aquest Conseller de Justícia! Això ho hauríeu de rectificar, d'anullar-ho.» I aquesta tarda torna el senyor Tries de Bes i ens diu: «D'allò que vaig dir ahir, me'n peneixo, i proposo aquí una esmena que dirà que en lloc del Conseller de Justícia, hi haurà un Tribunal compost per dos rabassaires i dos de l'Institut de Sant Isidre, presidits pel Conseller de Justícia.» I nosaltres diem: «Bé, doncs si ho volem així, fem-ho així.» I sense cap mena de variació, solament els hem dit que en proposaven tres i ens semblaven massa gent, i els hem dit: «posem-n'hi dos» i hem acceptat aquesta esmena i l'hem portada aquí. I ara, amb gran sorpresa nostra, ens trobem que quan ens pensàvem que havíem arribat a una transacció, que havíem donat una satisfacció al senyor Tries de Bes, ve aquí a esvalotar i cridar.

El Sr. TRIES DE BES: No m'he esvalotat, senyor Coromines.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Cerca contradiccions i troba una cosa que ell diu que diu una cosa, i que vol dir-la, i que, a conseqüència d'això, aquest Conseller de Justícia, amb cinc minuts, s'ha tornat com una mena de penell. No, aquestes

coses s'han de tractar amb més formalitat, senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Ja té rao, ja!

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: La V. S. és molt jove.

El Sr. TRIES DE BES: No tant, senyor Coromines. Molt agraït, però no tant; tinc una mal dissimulada joventut.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: I a mi, que no sóc gat vell, perquè no sóc gat, però que sóc vell (*Rialles.*) amb aquestes coses no m'atraparà, senyor Tries de Bes. Renunciï a aquests procediments. Nosaltres hem anat a aquella Comissió, i amb tota la bona fe ens hem trobat que se'ns deia: «Rectifiquen això», i ho hem rectificat, i això crec que no mereixia la desconsideració per part de la V. S. d'esvalotar-se davant d'una cosa la qual ens hem limitat a acceptar tal com ens la proposàveu. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Jo no he esvalotat res, senyor Coromines; em sembla que més aviat ha estat aquí al davant, però, en fi, no en parlem d'això. Molt agraït a allò de la joventut, que no és ben cert. El que passà a la Comissió fou el següent: Aquesta esmena que he defensat ara, ja feia molts dies que la teníem presentada. Insistírem en què era indispensable una apel·lació, fent veure els casos que jo he citat breument abans. S'hi oposà irreductiblement la majoria de la Comissió, i aleshores, no a iniciativa meua, però és igual, del senyor Carreres, suggerí aquesta idea que jo vaig exposar, però sense lligar-nos, senyor Coromines. Tant és així, que jo vaig dir de mantenir l'esmena i aleshores em sembla que va ésser el senyor Riera que va dir: «Així no en treurem res, perquè aquí es parla de transaccions i al Saló de Sessions no». I jo li vaig dir que no teníem el criteri de l'esmena, i si era per a millorar aquesta en el Saló de Sessions, defensaríem aquesta esmena que feia més de quinze dies que havíem presentat. I aleshores se'm va dir que si jo no tenia pràctica parlamentària; i jo vaig recordar, que la primera vegada que havia actuat en Comissió era precisament President de la mateixa el senyor Alcalà Zamora; i vaig afegir que jo mantindria en el Saló de Sessions aquesta posició. I ara, després de les paraules que va pronunciar ahir el senyor Conseller de Justícia i Dret, jo m'atenc al que havia dit abans. En ordre a habilitats, cadascú té les que sap i les que pot; però és indubtable que ha existit una declaració de la V. S., i és natural que a les finalitats de la polèmica, dintre del joc net de la polèmica, jo m'hi refereixi perquè, lògicament, són l'argument més decisiu.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Justícia i Dret té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Segons sembla, el senyor Tries de Bes ha canviat d'opinió després d'haver sentit les meves paraules d'ahir.

El Sr. TRIES DE BES: No, ha contribuït a reafirmar-ho més encara.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Ha canviat d'opinió!

El Sr. TRIES DE BES: No.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Sí, ha canviat d'opinió, consta.

El Sr. TRIES DE BES: Bé, si la V. S. ho diu...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: I diu, que la indicació referent al problema l'ha fet aquesta tarda, o sigui després del discurs d'ahir. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Es refusa el vot particular aquest?

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Amb el nostre vot a favor.

El Sr. PRESIDENT: Es refusat el vot particular amb el vot a favor de la Minoria de Lliga Catalana. El senyor Secretari llegirà una esmena.

El Sr. SECRETARI: «A l'article 11 paràgraf segon.

Després de les paraules: «Si no s'arribés a un acord unànime s'hi afegirà en lloc del text actual el següent:

Serà designat per la sala de Govern de l'Audiència Territorial de Barcelona.

Palau del Parlament, 16 de juny del 1933. — Vidal i Guardiola, J. M. Tallada i Vells i Taverner.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÈS: La Comissió la rebutja.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats, i especialment Diputats de la Comissió: Per l'ordre especial de discussió d'aquestes esmenes, he de defensar la meua proposta que es refereix al que podríem dir-ne primer grau de la tramitació de l'afer quan la Cambra ja s'ha pronunciat sobre el segon grau, o sigui l'apel·lació. Si s'hagués discutit al revés, o sigui si nosaltres haguéssim discutit tots els problemes relacionats amb el nomenament del President de la Comissió arbitral abans d'haver entrat a discutir el de l'apel·lació, no hauria tingut l'argument més fort que ara tinc. Per un costat, senyors Diputats, el company Carreres i Artau ho ha exposat clarament, i per a no fatigar l'atenció dels senyors Diputats no repetiré els seus arguments, per quin motiu estàvem tots obligats a cercar una solució per a aquestes Comissions arbitral, a fi que fossin efectivament arbitral.

Nosaltres coneixem la significació de l'arbitratge en totes les branques de la vida i apellen a l'arbitratge, sobretot interessos. Aquests, ¿què cerquen en l'arbitratge, què cerquen? Sobretot una separació d'interessos; i, per tant, nosaltres creiem que el poder executiu de Catalunya, el que constantment haurà d'estar en contacte amb aquests interessos, no és el més apte, no és el més indicat, i no precisament per les persones sinó per la seva posició, per a l'actuació constant, per a la relació constant amb els interessos, creiem que no és el més adequat el poder executiu per a actuar de tercer en aquest arbitratge. El company Carre-

res i Artau, ja havia fet aquest argument i jo no l'he de repetir. Però tenim dues parts, una negativa i l'altra positiva i en la proposta del company Carriéres i Artau es formulava una solució pel problema del tercer en les Comissions arbitrals, que ha estat refusada per la Cambra, i jo voldria pregar a la Comissió que ens digués per quins motius no hem de fer tots un esforç per a trobar altres solucions en la designació de tercer que no sigui precisament la d'un representant del Govern de la Generalitat. Jo proposo que la denominació correspongui a la sala de Govern de l'Audiència Territorial. Per què formulo aquesta proposta, senyors Diputats? És una experiència universal la de què quan més dura és la lluita d'interessos, més s'ha de cercar que la darrera solució d'aquests interessos, o de contraposició d'interessos, la facin persones que n'estiguin separades, i no n'hi ha prou amb què n'estiguin separades, sinó que és necessari que sigui feta per persones que tinguin el costum d'ocupar-se del que se'n diu qüestions d'ordre formal. Aquesta és l'última, però la més fonda i sòlida garantia que en la solució de les contraposicions d'interessos no entrarà en els mateixos interessos, sinó que persones per professió separades d'aquests interessos i acostumades precisament a veure l'aspecte formal del cas, seran les que cercaran una solució.

Jo voldria recordar breuissimament, als senyors de la Comissió, als quals els prego que em diguin si això no fóra en definitiva una solució agradable per tots, jo voldria recordar-los el model d'un país, sobre el qual cadascú opinarà com vulgui, però que sens dubte en la història ens dona molts exemples precisament de l'adaptabilitat a les noves circumstàncies. Parlo d'Anglaterra, aquest país que s'ha trobat després de la guerra en la situació d'haver d'afrontar gravíssims problemes d'ordre social i de lluita d'interessos més forta possiblement que cap altre país, i per la solució d'aquests problemes ha aplicat Comissions, Comissions d'Estat, que aquests no ens interessen en aquests moments, i Comissions que han tingut funcions executives; i aquestes gairebé sempre, per no dir sempre, han estat presidides per Jutges; és a dir, per persones, per personalitats de la carrera judicial, acostumades precisament a cercar l'aspecte formal de les coses.

El Sr. COMORERA: No compareu un Jutge anglès amb un Jutge d'aquí!

El Sr. BATTISTINI: Té raó el senyor Comorera!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo afirmo, sense fer comparacions odioses...

El Sr. BATTISTINI: Quan no us convé.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ... que a la nostra terra, que és on se'ns plantegen a nosaltres aquests problemes, s'hauria de pensar, a aquests afectes, en les persones de la carrera judicial (*Rumors*.) ¿No hi poden haver en la carrera judicial catalana persones que mereixin la confiança? En aquest sentit no pot haver-hi problema, perquè no podem partir de la hipòtesi, i molt menys vosaltres, de què la incapacitat del Govern de Catalunya i del Conseller de Justícia i Dret hagi d'ésser en tal sentit permanent...

Un Sr. DIPUTAT: És que aquesta Llei es de tres mesos.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ... i que no poguem, al cap d'un determinat temps, comptar amb persones que mereixin absoluta confiança en aquest sentit. Jo us dic, que tenint, com tenim, plantejat un problema a Catalunya, fóra convenient que persones que per raó de la seva carrera, per raons de la seva professió i per hàbit, perquè la professió crea l'hàbit, a veure l'aspecte formal de les coses amb separació d'interessos, aquestes persones, que han d'ésser considerades per aquests afectes com una garantia superior a la garantia que pugui donar un Govern que està constantment en els seus actes en relació amb aquests mateixos interessos, siguin tingudes en consideració.

Aquest és l'argument que desitjava fer abans en formular l'esmena, que em sap greu que en una exagerada brevetat hagi estat rebutjada per la Comissió, però ara que vol l'atzar que aquesta esmena es discuteixi després de parlar de l'apel·lació. Desitjaria dels senyors de la Comissió que consideressin que en una o altra forma han de cercar en la redacció d'aquests dos paràgrafs una solució en virtut de la qual no poguessin uns senyors de fora fer un extracte d'aquest article amb les següents paraules: Que en els conflictes entre propietaris i rabassaires, el Govern de Catalunya farà el que li doni la gana. (*Rumors en la Majoria*.) Aquesta suposo que no és la intenció de la Majoria ni la intenció del senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Aquesta esmena presentada per la Lliga Catalana és una cosa curiosa, perquè anteriorment en presentaren una que deia: «El President podrà ésser nomenat pels sis membres expressats, mentre hi hagi acord entre tots ells. Si no s'arribés a aquest acord unànime, serà designat pel Consell executiu de la Generalitat.»

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ¿Em permet una interrupció? Perquè abans i ara les esmenes presentades per aquesta Minoria no representen pas el nostre criteri, sinó la manera d'atenuar el vostre criteri, que creiem equivocada.

El Sr. CEREZO: És la presentació d'una esmena discutida en la Comissió i que va ésser acceptada per la mateixa i incorporada íntegrament al dictamen, i ara que ha estat acceptada per la Comissió en el dictamen, ve la mateixa Minoria de Lliga Catalana a plantejar una altra esmena.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No, no.

El Sr. CEREZO: Però ara ho agreugen, perquè havent rebutjat primer l'autoritat del Consell executiu de la Generalitat, com a bons autonomistes que diuen que són, volen reconèixer més autoritat a un President designat, no com diem nosaltres, pel Consell executiu de la Generalitat i que conegui els costums de la nostra terra per a resoldre les qüestions que puguin afectar els conflictes del camp, sinó que creuen que s'ha de donar més autoritat a un individu de la funció judicial que ve assenyalat per l'escalf i designat per l'Estat i que amb tota seguretat recauria el nomenament en persona que no seria probablement catalana i desconixeria, per tant, els costums de Catalunya, i això que ho digui un senyor de la Lliga Catalana que vol sentar els principis autonomistes de Catalunya, és una cosa incomprensible! (*Molt bé, en la Majoria*.)

El Sr. PRESIDENT: ¿Vol rectificar el senyor Vidal i Guardiola?

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Estic desolat, perquè cada vegada que s'esmenta la paraula autonomia per boca de la V. S. veig desaparèixer — si hi eren — els últims residus de l'autonomia amb la vostra actuació. Però, senyor Cerezo, ¿és que la V. S. creu que un país que es governi automàticament no ha de tenir un Poder judicial i dintre d'aquest Poder judicial no s'han de donar les funcions que li corresponen?

Diversos senyors DIPUTATS de la Majoria: Quan hi sigui.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no desitjaria donar tota la intensitat a conseqüències de la interrupció que acabo de sentir en el sentit de què nosaltres no ho tenim, perquè llavors hauria de fer la pregunta, que ja s'ha fet diverses vegades, en el sentit del contingut de l'Estatut i de l'Autonomia.

El Sr. BRU: Es un traspàs de serveis.

El Sr. BATTESTINI: De la Lliga...

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Es que és una irrisió, senyor Battestini, que se'm contesti així quan jo plantejo una qüestió, perquè quan els ciutadans es considerin atropellats i se'ls hagi de donar una raó i jo formulo un argument bàsic se'm contesti en la forma que ho fan les VV. SS.

El Sr. BATTESTINI: El que diu la V. S. és una irrisió.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors de la Comissió i senyor Cerezo, sobretot, deixant de banda el fet que m'ha desolat, jo desitjaria que es parlés en aquests moments menys d'autonomia i se'm contestés a les meves paraules que, en síntesi fan referència a dos punts essencials: d'una banda, hi ha aquesta eterna afició a cercar contradiccions, essent així que el senyor Ventosa ho ha explicat d'una manera claríssima. Nosaltres anem fent esforços, i especialment els companys que formen part de la Comissió, per a millorar els articles, els paràgrafs i fins les paraules, i en aquests esforços, quan es fa la indicació d'un principi, es copien en la resta les paraules oficials, però com que jo no tinc l'honor de pertànyer a aquesta Comissió, en examinar amb els meus companys i d'acord amb ells, aquests punts, dic que no pot ésser que quedi a la Comissió el Govern de la Generalitat la primera instància, si s'ha acordat que la segona instància també quedi en mans d'aquest Govern. Aquí té el senyor Cerezo l'argument essencial que, deixant de banda l'autonomia i altres paraules massa elevades en parlar d'un problema concret com el present, hauria d'influir en el seu ànim perquè no crec que s'hagi de fer un esforç molt gran perquè en la primera o en la segona instància no sigui el Poder executiu lligat amb interessos materials i moltes vegades amb interessos electorals, el que tingui tota la decissió en aquesta matèria.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Cerezo.

El Sr. CEREZO: Jo he de dir que hi ha la mateixa contradicció entre les dues esmenes de la Lliga Catalana, ja que l'esmena acceptada diu,

després de les paraules «si no s'arribés a un acord unànime», que «serà designat (el President) per la Sala de Govern de l'Audiència territorial de Barcelona», i l'esmena acceptada diu que «el President podrà ésser anomenat pels sis membres expressats, mitjançant que hi hagi acord entre tots ells», i afegeix que «si no s'arribés a aquest acord unànime, serà designat pel Consell Executiu de la Generalitat.»

El Sr. ABADAL: Es indignant! Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Hem explicat a la Comissió repetides vegades, que aquí el mecanògraf o la mecanògraf es va descuidar un etc., i és innegable que vosaltres, que sabeu això, ens ho tireu en cara a nosaltres, quan ahir, després de discutir un article, s'hagué de canviar un *arrendador* per un *arrendatari*.

El Sr. CEREZO: Però ahir no se sabia tampoc l'alcanc d'aquesta esmena.

El Sr. ABADAL: Les presentem escalonades per tal de millorar la Llei, però no estem d'acord ja en principi amb aquesta Llei. Nosaltres estarem sempre en contra del principi d'aquesta Llei. (*Aplaudiments en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Es rebutja l'esmena? (*Es rebutjada l'esmena amb els vots a favor de la Minoria de Lliga Catalana.*) Hi ha una altra esmena.

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que signen tenen l'honor de proposar la següent esmena a l'article 11 de la Llei que es discuteix:

Després del paràgraf tercer s'hi afegirà un altre d'aquest tenor:

«El president podrà ésser recusat per les causes i segons el procediment indicat en el títol cinquè del llibre primer de la Llei d'Enjudiciament civil. Decidirà la recusació la Sala de Govern de l'Audiència territorial de Barcelona, i, si es dóna lloc a ella, actuarà com a President, pel cas concret de què es tracti, el que ho sigui de la Comissió arbitral veïna que tingui la residència més prop de la localitat a què el cas es refereixi.»

Palau del Parlament, 16 de juny del 1933. — Vallès, Duran i Ventosa i Valls i Taverner.»

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Aquesta esmena la rebutgem, perquè el sentit de l'esmena ve intercalat precisament en l'article transitori.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Com que he de parlar un xic llarg en defensa d'aquesta esmena i, a més, tant per l'hora com per la fatiga que m'ha produït la intervenció un xic llarga que he tingut avui, jo demanaria s'ajornés la discussió pel dia que ve.

El Sr. PRESIDENT: Acorda la Cambra aixecar la sessió? (*Assentiment.*)

ORDRE DEL DIA**per a la sessió de dimarts**

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre política municipal del Govern de la Generalitat.

3. Interpellació sobre el traspàs de serveis de Notariat.

4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial relatiu a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

(*S'aixeca la sessió a dos quarts de nou de la vetlla.*)